

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru“ pentru literatură 2008

Climat

literare

39

Anul 5
februarie
2011

Director fondator:
Ion Iancu Vale

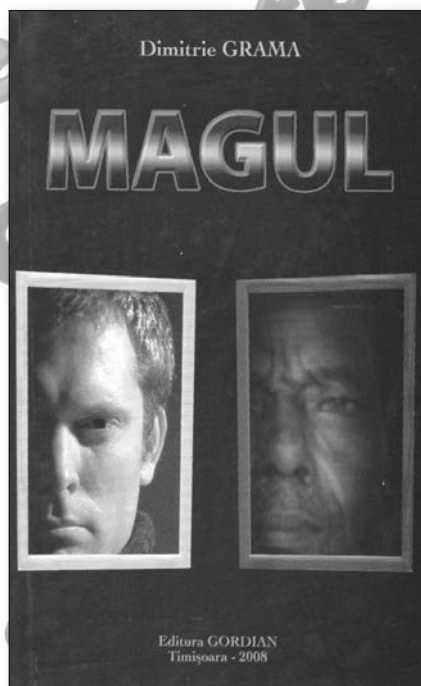
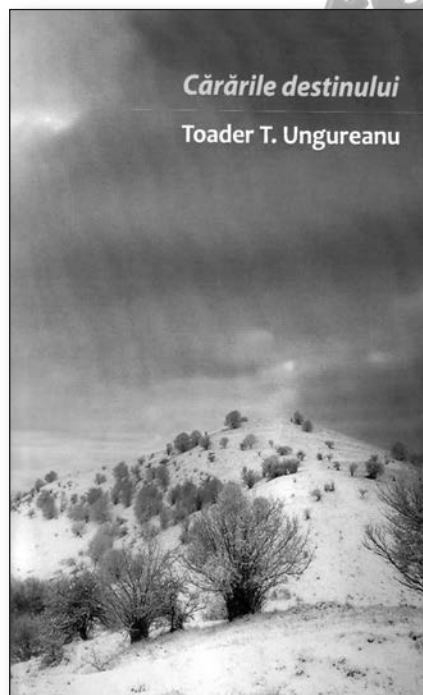
Revistă literară și de cultură românească
Fondată: mai 2007

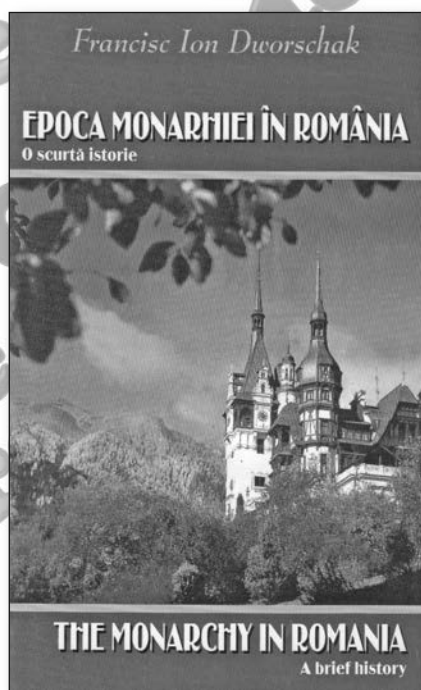
Ion Luca Caragiale

n. 1 februarie 1852 - d. 9 iunie 1912

Din biblioteca revistei

Climate literare

În acest număr prezentăm sculpturi ale
marelui artist **Constantin Brâncuși**.

E
DIT
ORI
ALIon Iancu
ValeText despre o stare
sub teroare

Din ce în ce mai curios, fascinat de diversitatea imaginilor, turistul mai făcu vreo câțiva pași. Deodată, fu cuprins de o senzație ciudată, neliniștitoare. Se simțea intens privit. Și nu știa de unde și de la cine vine acea privire. Se întoarse și înlemni. O sudoare rece, începu să i se prelingă sub cămașa subțire cu care era îmbrăcat...

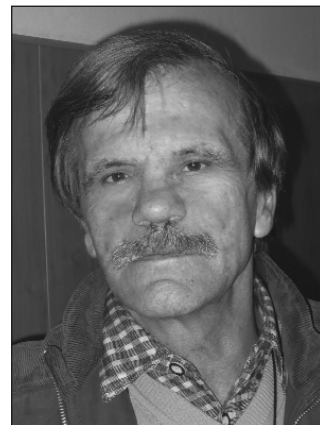
Vegetația luxuriantă în care predomina un verde profund, aproape lichid, îl asaltă cu șocanta și agresiva ei sălbăticie. Copaci înalți ce păreau că se scurg din cer, cu coroane uriașe și tulpini drepte, ca strunjite, strânși în îmbrățișarea densă a arbuștilor se întrețesau într-un organic și inexpugnabil zid vegetal. Ici-colo flori carnivore, spectral și aprins colorate prindeau între petalele lor înșelătoare insecte nesăbuite pe care

le devorau, deschizându-și din nou cupolele florale pentru a sechestra o altă pradă.

Reptile de mărimi și specii diverse și multe alte târâtoare se strecurau printre tulpini, crengi și frunze, într-un permanent dute-vino, aparent illogic. Soarele se întrezărea pulverizat de sita deasă cancerigenă a florei grele tropicale. Păienjenii de lumină erau permanent tulburat de săgetarea unor papagali viu colorați, a vreunei șopârle zburătoare sau de hărjoana tembelă a cârdurilor de maimuțe agățate de lianele ce uneau cerul cu pământul. Aerul părea gros, material și nemișcat de nici o adiere.

Pe trunchiul unui arbore doborât de cine-știe ce furtună, stătea el. Cu

ochii galbeni, dilatați, îl țintuia pe om cu o privire ce emana o forță paralizantă, magnetică. Gura mare, dreptunghiulară, deschisă, descoperea dantura strălucitoare, puternică și agresivă a felinei. Trupul lung, rotund și dungat se sprijinea pe membre solide și flexibile, terminate în labe mari cu ghearele ca niște sișuri de os, înfipte în lemnul trunchiului de copac. Cu urechile semeț ridicate, aștepta parcă un semnal pentru a se arunca într-un salt magistral și ucigaș. Hipnotizat, omul rămase ca bătut în cuie. Ar fi vrut să se întoarcă și să fugă, dar picioarele și întregul corp refuzau să-l asculte. Ar fi vrut să strige, dar nu putea scoate nici un sunet din gura încleștată de teamă. Și ochii uriașei

pisici, galbeni-verzui, îl priveau în continuare fix, hipnotic...

Printr-un efort suprem, reuși în cele din urmă să-și revină. Își mișcă nesigur picioarele, întinse o mână tremurândă, întoarse tabloul și urmarit de privirea dezaprobată a supraveghetorei, ieși clătinându-se din expoziția de pictură.

Ajuns în stradă, răsuflă fericit. Își șterse fața șiroind de nădușală cu o batistă și cu o bucurie nedisimulată privi avid aglomeratia citadina și își aprinse o țigară din care începu să traga cu nesat.

Fântânarul

George Filip,
Montreal

Mi-au trebuit mai multe veacuri
Sa sap fântâna demnitatii
Eu fântânar si eu stapânul
Pe ciutura umanitatii.
S-adap cu znaga de cuvinte
Privighetori, lastuni si corbi
Si-n zilele de sarbatoare
Sa spal picioarele le orbi.

În primavara mea eterna
Vreau nemurirea sa o spântec
Si ignetele de povara
As vrea sa le prefac în cântec.
Iar la fântâna mea curata

Sa fiu si sluga si stapân
Ca botezat cu tinerete
E prea târziu sa fiu batrân.

Veniti la cumpana o clipa
Si ascultati cum cânta apa
Eu am urcat în josul tainei
Cu târnacopul si lopata
Si-acum, daca sorbiti racoare
Înmiresmati de dalbul spumii
Sa stiti macar ca apa vine
Din stra-stra-fundurile lumii.

Un fântânar cu palme late
Cum tuturor ne e menirea
Sa transpiram o viata intreaga
Sa se adape omenirea.
De nu sapam se surpa totul
Si vremii i-am sorbi otrava
Dar fântânarii omenirii

Mai pot sa-i smulga Terrei, lava.

Veniti si beti din apa lumii
Jivine si hulubi si fluturi
Crezul pamântului pulseaza
În sfintele de dud din ciuturi
Si nu va temeti, apa este
Sa ne adape telegarii
Dar câteodata, se întâmpla
Sa ne lipseasca fântânarii.

Acest poem e smuls din mine
Sau din a timpului cadenta
Si am sapat si sap, sapa-voi
Mânat de o efervescenta
Ce ma atrage spre adâncuri
Cu gresii si furtuni rebele
Ca vreau sa sorb si sa-nchid ochii
Lânga fântâna vietii mele.

Nenea Iancu

Jalba hoților din închisori

Dați-ne drumul din pușcărie,
Dați-ne posturi,
Cu bune rosturi,
Dați-ne voie la tâlhărie,
C-a sta în lanțuri
Când alții danțuri
Trag fără frică sus la putere,
Și când ei fură
Fără măsură,
E anarhie!... însă... tăcere:
Ei au putere!...

*

Dați-ne drumul, căci, cum se
poate
Noi în catene,
Pe când în pene
Dânșii se umflă, și peste gloate
Pun pungășeala
Și târnuială?...
Noi stăm la umbră pentru nimica
Și... dânșii fură
Fără măsură
Și, ei sunt liberi!... Nu cunosc
frica,
Nu e nimica!...

*

Dați-ne drumul: e nedreptate
În pușcărie
Ca să ne ție
Colegii noștri! Oh! ce păcate!...
A noastră școală
A rămas goală,
Căci toți elevii au chilipire,

Inedit

Ion Luca Caragiale - poetul

Au berechete,
Grase budgete...
Iar noi, acilea în amortire
Stăm în lihnire!...

*

Dați-ne drumul! fără zăbavă!
Dați-ne posturi
Cu bune rosturi,
Dați-ne totul: fiți de ispravă!
La tâlhărie
Țara să fie
Pe mâna noastră a tuturor,
Iar nu voi care
Ați făcut stare
S-o smulgeți singuri
ca din topor!...
Dați-ne drumul cu mare zor!...

Ion Prostul

Era pe vremea când purtau
Cocoanele niște turnuri
Ș-un malacof piramidal
Și alte multe umpluturi...
Ion Ciornei, un țopârlan,
Un românaș de viță veche,
Purtând suman, purtând ițari
Și-o țurcănească pe ureche,
A fost luat la militari...
Da-n loc să dea de greu și el
Ion ajunse vistavoi,
Noroc! la domnul Colonel.
Băiat voinic, făcea de toate:
Era rândaș, spălătoreasă,
Și vizitiu și bucătar,
Și sofragiu și fată-n casă.
Ion putea fi orișice,
Mă rog, și doică-ar fi putut;
Dar moașa casii l-a aflat
Că are laptele bătut.
Așa, Ion cu colonelul
Lucra-ntr-o seară la grăpat.
Când iată doamna înfoiată
Sus în balcon s-a arătat.
Ion numaidecât se-ntoarse
Și se opri pe gânduri dus,
Uitându-se plin de mirare
La malacoful cel de sus.
Don'Colonelul îl întreabă:
- Ce te-ai holbat așa, țigane?

- Mă mir, trăiți, don'Colonel,
Mă mir de ce văz la cocoane;
Cu malacofu-așa umflat
Cum poți s-o pupi?
că nu se poate
Nici să te-apropii.
- Măi ce prost! Țigan!
când vreau s-o pup, și-l scoate.
- Și-l scoate? a răspuns Ion;
- Așa ți-e vorba?... A-o-leu!
- Așa, trăiți, don' coronel...
Așa... o pup și eu!

Magnum mophtologicum

Un împărat își puse-n gând
Să facă-o mare carte,
În care vorbele pe rând
Să aibă toate parte.
Voia un falnic monument,
Un magnum oarecare...
Atunci chemă pe un bătrân,
Limbistul cel mai mare —
Un om ce știe pe de rost
Nu numai ce-i pe lume,
Ci câte se petrec și-n cer
Din fir în păr anume —
Și-i zise: "Știu, de istorie
De mult că te-ai lăsat
Și că d-acuma numai limbii
Pe brânci te-ai consacrat...
Fă-mi dar și mie ce te rog,
Te voi plăti cu aur,
Posterității să lăsam
Un magnum, un tezaur."
"Prea bucuros, măria-ta,
Primesc ce-ați poruncit,
Și, ca să dau dovezi de limbă,
Mă simt prea fericit."
Și s-a pornit bătrânul-atunci
La lucru cu ardoare...
Dar, vai! păcat! s-a-nțepenit
Cu limba în a mare.
Oricum, noroc că-i spiritist —
Lucrarea lui înaltă,
Speranță-avem: o va sfârși
Din lumea cealaltă...

**Mircea Horia
Simionescu**

Sarcopt - diplomat la Paris, om sever, jurisconsult.

Scarlatina - prietenoasă. Poartă rochii scurte, ca să i se VOdă pulpele apetisante.

Flebita - nobilă, distinsă, tunsă scurt.

Tetanos - grec deștept, pletoric, magnific.

Cutana - soră cu Oana, Dana, Marie-Jeanna.

Nephrite - gingașă, pepită.

Cita și Laringita - prietene devotate, sentimentale.

Claucom - băiat economicos, puțin prea închis.

Hernia - activistă în Comitetul Internațional.

Dentoza - face abuz de bijuterii și catifea.

Otita - „Fetița noastră nu merge azi la școală?” Otita, suavă, răspunde: „Mi-e lene...”

Krampa - Krampa Filipescu.

Exema - tanti Exema face prăjituri delicioase.

Platfuss - (nume de familie): Hermann Platfuss.

Peritonita - brună

vorbăreață, suflet credincios.

Spasma - Coana Spasma din Doicești.

Maldemer - „L-am cunoscut. Maldemer Istrătescu era cel mai bun mitralior din companie.”

Migrena - calități de regină, suflet de artistă. Căsătorită cu un brutar. Prescurtat: Migri.

Fibrom - înrudit cu Chilom, avea același chip cerat și aceeași mustăcioară blondă...

Hemo Raggia - călător italian în țările danubiene la 1864.

Alergia și Astenia - mignone, tăioase, spirituale.

Hemoroidus - „Treci pe la Hemoroidus Georgescu și convinge-l să renunțe. Afacerea nu e pentru el!”

Malaria - Măriile, Malariile, Anele... Procesiune...

Hepatita - ca și hepatita lui Bernard Shaw.

Catalepsia - indecisă, foarte bogată. Înainte de a împlini 50 de ani se hotărăște să facă o călătorie în Scandinavia. Se îndrăgostește de unul dintre bărbații familiei Krupp și începe o a doua viață.

Cistita - femeie foarte activă.

Oreion - „Băiatul ăsta are inimă generoasă, dar prea e neajutorat, prea e tofolog.”

Enterita - pasio-

nală. Una, Enterita Panaitescu, trece drept cea mai rațională amantă a Capitalei.

„I. M. Potenza” - Firmă onorabilă, reprezentantă a uzinelor de oțeluri speciale din Milano.

Rinita - blondă nebunatică, piele arsă de soare.

Rabia - „Rabia Praporgescu, însoțită de buna sa prietenă Stomatita Gălășanu - clientele noastre vechi.”

Kathar - tehnician constructor, neîntrecut în organizarea șantierei de locuințe.

Ofica - fiicele lui lordănescu: SoFica, Ofica și Paralipomena.

Gestia - corect: Congestia.

Wersat - Wersat de Wind, expert.

Sinuzita - se îmbracă în roșu și negru, ca romanul lui Stendhal.

Muzele Olimpului Nou (str. Ioan cel Nou 60): Pleurezia, Holera, Scabya, Cephalea,

Pericardita și Inhibiția.

Supurația - necinstită, ușuratică, bărbătoasă.

Diabet - cf. Diabet Melidoneanu.

Frenia - feminină până în vârful tocurilor ascuțite. Frenia este o senzitivă de calitate, trăind stări sufletești curioase ce se rezolvă în explozii de dragoste. La o nebăgare de seamă, femeia asta poate face pasiuni. Frenia Popovici, dar și Schizo Frenia Maiorescu.

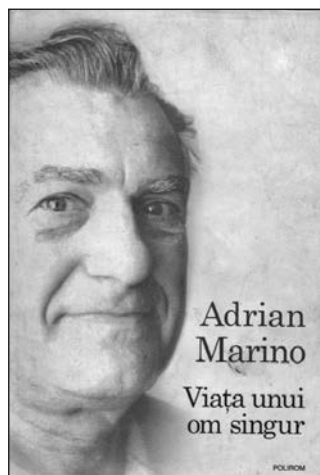
Globulina - micide sufletească, dimensiuni reduse ale tuturor membrelor. De aici, o siguranță excepțională la spălatul vaselor fine.

Syphylis - personificarea aristocrației, așa cum arăta ea în 1936.

Scyatika - noblețe în purtare, incertitudini în carieră. Se mărită cu oameni hotărâți, viguroși, muncitori, de felul traducătorilor dintr-o limbă într-alta.

Va urma

Adrian Marino

Când, în principiu, devenisem „liberi”, dar ne comportam, în continuare, la fel de dresați, de nivelați și de condiționați de ceaușism ca mai înainte. Reapărea aceeași slugărnice televizată. Că Lucia Hossu-Longin făcea acum, după filme ceaușiste, Memorialul durerii, nu-i schimbă psihologia. Servea - credea ea - doar unui alt „stăpân”. Regăseam apoi aceeași dispariție a ideii de ierarhie valorică. Doar cu o nuanță mai pronunțată de generalizată „bătaie pe burtă”. În lumea literară, pe care o cunosc ceva mai bine, toți suntem egali, „poeti”, „scriitori”. Iar la cei ce au refuzat, în conștiința lor, ceaușismul, reîntâlneam, în forme și mai ostentative, apolitismul, estetismul, evidenta dezideologizare, indiferența totală pentru orice fel de manifestare politică.

Am riscat un mic portret al acestui tip moral-intelectual detestabil, în „Fiziologia conformistului” {Mozaicul, 2/1998}, comentat favorabil (cine s-ar fi așteptat?) de Ghe-

Altă Românie (6)

orghe Grigurcu {Vatra, martie 1999}. Acest „conformist” a devenit, de fapt, un tip specific național. El trece imediat de partea puterii, care-i conferă poziții social-culturale, locuri la Academie etc. Când vine însă opoziția la putere, conformistul se refugiază în indiferentism defensiv: „Eu nu fac politică” etc. Uneori mă revolta cât de multe telefoane primeam de la intelectuali și oameni de cultură profesioniști în timpul emisiunilor BBC și Europa Liberă. Semn că ei nu le ascultau, nu-i interesau. De altfel nici jurnalele TV nu erau foarte urmărite. Să mai notez, în sfârșit, vulgarizarea limbajului, inclusiv cel televizat, publicistic, tonul de agresivitate mitocănească gen Cristian Tudor Popescu sau Marius Tucă (de unde a mai răsarit și acest individ?), bășcăleala de tip Academia Cațavencu, defularea resentimentară în stilul pamfletar de proastă speță (O excelentă tabletă de Ana Blandiana, „Bășcălia”, în România liberă, 6 martie 1999). Când ne vom vindeca de toate aceste grave defecte nu știu.

Ceea ce constatam, deocamdată, era continuarea sistemului, pe alocuri doar camuflată și comercializată, deoarece românul are un talent remarcabil (am mai spus-o) de a simula și salva aparențele. Rămân ferm la convingerea larg

împărtășită că România actuală este o țară profund comunizată, cu aceleași structuri fundamentale comuniste tipice, anterioare anului 1989, dominată de întreaga „mitologie științifică a comunismului”, după formula lui Lucian Boia. „Moștenirea bolșevică”, excelent rezumată de jurnalista Roxana Iordache {România liberă, 17 aprilie 1999}, este și rămâne dominantă.

Democrația reală este de lupt încă formalii. Societatea civilă, deocamdată cel puțin, doar un deziderat pur ideologic. Preocuparea reformelor reale, de structură, în sens capitalist-burghez, începând cu rezolvarea definitivă a problemei proprietății, nu se observă. Iar parlamentul, prin absenteismul său cronic, a devenit aproape o parodie. De altfel, mentalitatea asta este dominantă. A fost demonstrată și prin studii precise. Personal n-am însă nevoie de nici o anchetă socioideologică și de nici un sondaj, ca să nu acord nici un credit și nici o stimă acestui pretins parlament, care nu comemorează Revoluția de la 1848. În schimb, își acordă diurne grase și tot felul de avantaje. Rar s-a putut vedea o colecție mai mare și mai evidentă de nulități și mediocrități, de improvizați și veleitari, de carieriști și obscuri demagogi, ca în acest grotesc pseudoparlament, de după 1989 și

1996. Cred că reprezentanții PRM și PUNR au bătut toate recordurile nulității insolite și agresive. Cele câteva personalități reale, do valoare, fac în același mediu toxic o figură exotică, pur decorativă.

O altă Românie? Ea trebuie să îndeplinească o serie de condiții mini male, începând cu eradicarea concepției „ceaușism fără Ceaușescu”. Or, drama reală, profundă, a României actuale este că - trebuie reamintit mereu - Ceaușescu a învins postum. Structurile sale economice au rămas în esență nedizolvate. Coloșii industriali, total neproductivi, adevărate găuri negre ale bugetului, n-au fost desființați. Fiindcă mentalitatea centralistă și etatistă predomină pe o parte. Iar pe de alta, aparatul de conducere și „clasa muncitoare”, inventată peste noapte din motive pur ideologice, trebuiau salvate cu orice preț. Ca să parafralez pe Gheorghiu-Dej: „Avem nevoie de o puternică industrie ca să avem o clasă muncitoare puternică și deci un Partid puternic”. În același mod se explică și blocarea restituirii proprietății, rurale și urbane, abuzivele legi de „protecția chirieșilor”, scandaloasa „lege a caselor naționalizate”, conform căreia locatarii actuali, toți foști demnitari, pot să-și cumpere locuințele pe care le ocupă de fapt ilegal. Operație echivalentă cu o a doua naționalizare.

Va urma

Istoria „Canonică” a literaturii române

Istoria literaturii la două mâini (6)

**Theodor
Codreanu**

Că lucrurile stau așa, în cazul de față, ne arată și faptul că Ion Budai-Deleanu este tratat de Nicolae Manolescu în afara canonului vremii, el nerecunoscând literaturii române ființarea într-un canon decât odată cu pașoptismul, încât interpretarea lui Budai-Deleanu prin „canonicitatea” cărtăresciană a înaintașului devenea inevitabilă și nechibzuit „protocronică”. Astfel de lecturi se explică prin schizoidia dintre sincronism și protocronism, din care strălucitele intuiții manolesciene ies vlăguite și vulnerabile, întrucât el va apărea sincroniștilor ca „protocronist” (v. Tudor Cristea), iar protocroniștilor ca sincronist în exces. Capcana în care poți cădea semnaland protocronii de suprafată este comparatismul de echivalare, practicat demult în istoriile literare românești prin mania sursierismului. Nicolae Manolescu, deși pariază de o filosofie a diferențierii, nu reușește întotdeauna să intre în spiritul canonului, deoarece nu se poate desprinde esențial de sincronismul unilateral lovinescian mulat pe saeculum, care ignoră dimensiunea arheală. Or, diferențierea se în-

făptuiește prin raport cu centrul canonic arheal, iar nu cu norma care invită la sincronizare prezenteistă. Diferențierea creează singularități peste tendința omogenizantă a normelor. „Rămân în continuare uimit - mărturisește Harold Bloom - de neînțelegerea acestui adevăr esențial în ceea ce privește canonul occidental: operele se încadrează în canon tocmai datorită singularității lor, nu pentru că se conformează perfect unei ordini preexistente”. De aici greșeala de a-i sili pe scriitorii canonici să intre în clișeele fals canonice ale timpului, văzând, bunăoară, în Eminescu conformitatea cu cele două tipuri de romanticism preluate de la Virgil Nemoianu: Biedermeier și High, reproducere a vechiului poncif că poetul este un „romantic întârziat”, cu toate că d-l Manolescu însuși se vede nevoit să admită că Eminescu este și un „postromantic”. La fel, strădania de a pune într-un pat al lui Procust romancierii români prin reducția la tipurile doric, ionic și corintic, obsesie impusă și manualelor școlare. Aceeași contradicție a mâinilor penfieldiene! Complexul freudian al „distrugerii precursorului” se manifestă la Nicolae Manolescu în ce-i privește, între alții, pe

Eminescu, Blaga, G. Călinescu sau Edgar Papu. Or, canonicitatea unui Liviu Rebreanu, de exemplu, se verifică nu prin aplicarea rețetei așa-zisului roman doric, ci tocmai prin ruptura de aceasta, pe care Nicolae Manolescu o ocultează, ca prizonier al unei canonicități dogmatice, care ignoră ceea ce Bloom numește singularitate.

Să se observe că, în legătură cu Edgar Papu, Nicolae Manolescu a comis o abatere. Ne-am fi așteptat ca lui Edgar Papu să nu-i rezerve un capitol aparte, ci să fie plasat, dacă nu ignorat integral, pe lista autorilor de dicționar, ca și Adrian Marino. Însă nu e greu de stabilit că de Edgar Papu avea o nevoie „strategică”: trebuia combătut protocronismul. Din variata operă a savantului, autorul istoriei n-are ochi decât pentru volumul Din clasicii noștri și, tangențial, pentru Existența romantică. Fatalmente, trebuia să treacă senin pe lângă Fețele lui Ianus, căci acolo ar fi putut descifra dimensiunea protocroniei oricărei culturi, chiar în spiritul „mâinilor” lui Escher. O concesie face, totuși: recunoaște că Edgar Papu este „temeinic informat în istoria culturii” și aici vede „contradicția”: cum a putut asemenea erudit

să rămână legat de „nefericita idee protocronistă”? Numai că prizonier al contradicției este d-l Manolescu, nu și Edgar Papu. Teza centrală a protocroniei (care este și teza centrală a canonului bloomian) vine din dubla față a evoluției culturii: un ochi privește spre trecut, altul spre viitor. (Nu e chiar pariul mâinilor manolesciene?) Numai așa se poate răspunde corect la întrebarea nicasiană cum e posibil să apară ceva nou? Astfel, se poate ieși din prezenteismul postmodernist, o încrem-nire în proiect, pe care, altminteri, d-l Manolescu o sesizează cu admirabilă acuitate atunci când descoperă maladia care a cuprins generația 2000. Pentru a explicita simbolismul fețelor lui Ianus (în sensul conceptului de tradiție din gândirea lui Rene Guenon) în materie de cultură, Edgar Papu a recurs la un exemplu din sport, la îndemâna oricui: pentru ca un atlet să cucerească un nou record la săritura în lungime, el trebuie să se întoarcă cu mulți pași în urmă spre a-și face elanul potrivit.

Va urma

Victor Sterom

Fulguratii

de Victor Sterom

Iuliana Paloda-Popescu, Cu privighetoarea pe umăr, Editura Ramex Coms, București, 2010, 94p., Prefață de Radu Cârnelci

„Sigur, avem în față o poezie de inspirație creștină, scrisă cu dăruire totală și o trăire, uneori, frenetică, până la senzației împlinirea totală a poetei se realizează însă, mai ales în jumătatea a doua a cărții, în care frenesia sentimentului este estompată de metaforă, printr-o relativă, minimă detașare, precum la Blaga și la Voiculescu” (Radu Cârnelci)

După „Urme pe zăpadă” (1991) - debut editorial și „Dincolo de măceșii roșii” (2008), Iuliana Paloda-Popescu vine „Cu (o) privighetoare pe umăr”, un volum de poezii pline de trăiri autentice, de „chi-

nuri” existențiale și de cunoștințe care ar face pe orice teolog să se simtă bine.

„De dimineată,/îngerul Domnului/a venit să îmi spună ceva!/Singulară,/cu privighetoarea pe umăr,/am semnat legământul tăcerii!./Scriu în inimă și nu pot vorbi,/numai pasărea poate cânta,/până când lacrima/se preface în mare/și vine îngerul/să o bea!...” (p. 14)

Există o bucurie intrinsecă a mărturisirii în versurile acestea, există o predispoziție de renunțare la „EU”, există un zbor spre înalt. Cu privighetoarea pe umăr, poeta Iuliana Paloda-Popescu se simte împlinită spiritual de harul divin - Harul purtător de Dumnezeu, scriind o poezie profund umană, aproape tot ce o

conține, devine stare sufletească fundamentală. Cuvintele se dovedesc sacre, pline de substanță cuvântătoare. „La întruparea sufletelor/îngerii spun multe/căile intrării în lumină sunt neștiute!/Cei ce visează păsări le închid în tăceri,/le dau boabe de lacrimi, cuvinte pierdute,/pe care păsările-nsetate le beau/și învață să zboare și învață să cânte!/Nimeni nu poate rupe umbra de os trup,/nimeni nu poate să cumpere suflete te,/nimeni nu știe dacă urmele vin,/ori se duc, ori dacă pot fi născocite!...”; (p. 39)

S-ar putea desprinde din aceste versuri, un întreg „scenariu” dramatic, pentru că, face mărturisirea directă: întrupare în verb a unei cunoașteri. Poezia creată de Iuliana Paloda-Popescu, de

natură înfiorată, de puternice aspirații spirituale ca la Arghezi, Crainic ori Voiculescu, ne-o descoperă ca pe o cunoscătoare a sufletului în ce are el arhetipal, în deschiderea către spiritualitatea creștină.

În fine, poeta folosește în ceea ce scrie, simbolul, parabola și alegoria; astfel, adâncimea și amploarea creează o tensiune persuasivă, semne ale unei structuri meditativ-dialogale.

„Mai pune-mi, Sfântă Maica mea/Ce-n toamna blândă m-ai născut/De ce mi-e mâna tot mai grea/Pe litera de început!.../întins-au răii multe praguri,/Dar eu cu Tine le-am trecut/Deșinălțat-au sumbre steaguri/Să cred că totul e pierdut./Și despletit-au ape tulburi,/Pe toate însă le-ai oprit/Ca-n visul meu să crească muguri/Ce-n primăvară-au înflorit!/Cum picură în faguri mierea,/Cuvântul n mine-ai plămădit/Să-mbrace gândul și durerea/Și taina fără de sfârșit!...” (p. 48)

Aurora Pordea, Lira lui Eol, Editura Treira, Oradea, 2009

„Tăcerea - o alarmă-ntârziată - /Scormonește-n adânc,/Fug ceruri și mări către noi, galopând. Valuri uriașe-/Balene tolănite-/Ling țarmul - potirul răbdării - /Sunt puiul lor/lepădat pe buzele mării,/Deșirând un ghem de mistere,/Peste visele-ți tulburi, tăcere” (p. 64)

Versul alb, sincopat și neîncorsat, redus la esență de exprimare poetică, epitetul metaforice, simboluri și parabole relaționale, comparații sintagma-

tice, cu multe imagini asociative, dau poeziei marca Aurora Pordea continuitate în valoarea ideatică și artistică, rezidând în puterea de convingere. Sunt dese clipele miraculoase când autoarea spune un „monolog-dialogat” sub aripa marelui poezii contemporane, interferându-se cu realitatea spiritului său. De aici, „vorbierea” într-o imagină, oglindă, constituie zestre structurală a poemelor - fie concentrate laconic, fie lax-divagate, traducând o esențială cunoaștere în ordinea echilibrului spiritual și psihic. „Am vânturat oceane de dureri, oceane/Le-am

deșertat în pustiuri.../E ora - mi-am zis -/E ora-n care nimeni să nu plângă!/E timpul s-amuțească oftările,/E timpul să-mi strâng depărtările,/Să pun aureole pe fruntea nopților/Și să mă-mbăt de candoarea tăcerilor.../E timpul să-mi chem afluenții,/Să-i dăruim pomilor/Ce-și scutură îngerii din plete/ Spre binecuvântare/gSis pământului” (p. 15)

Sunt aici, în acest poem autoportretizat, stări de încordare atitudinală cum și de meditație -

**Continuare în
pagina 17**

Puțin, despre mult mai mult

Corneliu Georgescu, Trei nuvele, Eurogema Exim, 2010

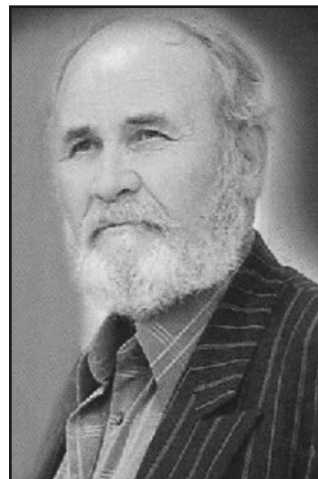
„Trei nuvele”, una mai frumoasă decât alta: „Consiliul”, „Teroarea sărăciei” și „Lumea satului - văzută de pe terasa vilei”. În prima nuvelă, dialogurile ar putea părea absolut convenționale, pândite de un didacticism evident altfel, de nu ar interveni măiestria autorului, modul cumva aparte prin care stări, atitudini și motivații, dau liantul unui bun text literar. Corneliu Georgescu, pe sine se întocmește și radiografiază, „cu materialul clientului” cum ar veni, conectând atent cele trei ipostaze la ritmuri și vârste, cât mai convingător, după cum vedem. „Teroarea sărăciei” ca și „Lumea satului - văzută

de pe terasa vilei”, adie vag între bine dozatul umor sorescian și dramatismul trăirii din romanele lui Marin Preda. „Story”-ul curge liniștit, personajele au viață/biografie, la tot pasul se întâmplă câte ceva sărind afară din tiparele obișnuitului, iar „profesorul Ionescu” se risipește motivat (și motivant) din leagăn până-n căruntețe, din „Fâșii de timp”, jurnal-roman apărut în anul 2004 la Editura Tehnoplast Company S.R.L, până-n „Trei nuvele”, volum apărut în anul 2010, la Editura Eurogema Exim. Dacă între cele două cărți ajunse la noi, autorul o mai fi publicat încă un roman sau două în ace-

iași notă distinctă, putem vorbi chiar de o saga, care, cu nimic nu ar știrbi din întregul astfel întocmit, ci, dimpotrivă, l-ar așeza într-o lumină de tot meritorie, sporindu-i valoarea. Plăcerea descrierii, credibilitatea personajelor, detaliul și atitudinea, fragilitatea culorilor așternute ne carnea anotimpurilor, totul nuanțat, frazat, cum doar marile spirite știu să exprime, fac din lectura cărților mai sus amintite o sărbătoare. Ne asumăm superlativul, și pariem fără rezerve pe scriitorul Corneliu Georgescu în perspectiva altor lucrări, ce, cu siguranță nu vor întârzia să apară.

Consemnări prietenești

de Mihai
Antonescu

P.S.: Despre importanți scriitori, ca și despre bune cărți, un cronicar nu povestește mult, lăsând cititorului bucuria intrării în „miracol” pe cont propriu. El, cronicarul, spune doar, că, aia sau ailaltă i-au plăcut, și din care principină.

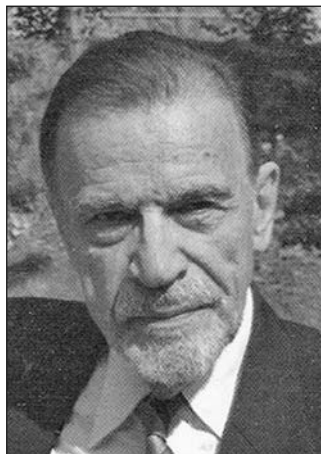
Noi, fiii vedeniei - spirit și tipare -

Cu voia timpului și cu drept de sigiliu asupra lui „dintotdeauna” înspre „oricând”, spiritul încheagă și întocmește legi și reguli pentru ființă, trăire și ideal, întru luare aminte mai întâi, întru învățătură ori încălcare a ei, spre a fi altceva. Mereu altceva. „Altceva” este liantul dintre trecut și viitor, dorință niciodată ajunsă la plin, bătând în poarta întocmirii „altfel” căci, atunci când nu-ți mai ajung tiparele arhiștiute, musai într-unui

nou să-ți torni gândul și năzuința. Tiparul nu-i robie, ci semn de luat în cunoștință și de altfel întocmire. Contează ce și cum turnăm, iar datul pe dinafară musai, alt tipar necesită. În literatură, „întocmitorii” sunt „fiii vedeniei” cum bine îi numește Agron Tufa într-un poem dedicat lui Ismail Kadare. Vedenia niciodată întreagă a spiritului etern drumeț, a ființei unui neam, a definirii istorice.

Luan Topciu și Renata Melonaschi-Topciu întocmesc o „Antologie a poeziei albaneze” de la începuturi și până în prezent, bazându-se anume pe vârfurile ei cele mai reprezentative, un periplu în Istoria valoric-transcendentă cum ar veni, cu convingerea necesității lucrului bine făcut, a trimiterii lui dinaintea celor ce așteaptă, întru luare la cunoștință și temeinică învățătură. E surprinzător cum în atât de puține cuvinte, Luan Topciu reușește să redea atât de mult. Scurtul expozeu din începutul antologiei, e mai mult decât suficient să ne facem o

**Continuare în
pagina 17**

De ce Monarhie? În primul rând pentru că și-a dovedit deja meritele în decursul istoriei României, prin marele ei realizări, prin marele respect ce a conferit Țării, ca un instrument ideal pentru a realiza aspirațiile poporului. Și constituția trebuie să fie respectată, dar și apărată de sus, de la un plan deasupra partidelor politice. Și dacă luăm în considerație conjuncturile prezentului, credem că putem afirma cu dreptate că:

1) O democrație republicană, într-o țară fără tradiție democratică, în special după 45 de ani de dominație tiranică, și după mai mult de un deceniu de hibernare politică și care a reușit să submineze mentalitatea unui întreg popor, este foarte periculoasă, deoarece rezultatul va fi în mod foarte predictibil anarhie, tendințe mafiotice, o continuare a vechiului regim sub scutul unei Mafii. Inevitabil vasta majoritate va suferi, și inevitabil o minoritate (care au învățat cum să tragă sforile), vor deveni miliardari. Drepturile acordate prin constituție vor fi încălcate,

De ce monarhie?

de Francisc Ion Divorschak

fragment din volumul
„Epoca monarhiei în România“

justiția va fi la cheremul celor la putere.

2) Democrația nu se învață peste noapte. Ea trebuie la început să fie protejată de sus împotriva celor care vor încerca să abuzeze de ea. Constituția trebuie respectată și apărată de cineva care nu își datorează poziția sa vreunui partid politic, sau Mafiei.

3) La Conducerea statului nu poate fi decât o persoană de o absolută probitate, de-asupra tuturor bănuielilor, la fel ca "soția lui Cezar". Dar politicieni români cinstiți sunt astăzi rarissimi în România.

5) Din nefericire românii nu au prea mult respect pentru cei care excelează în cinste și demnitate. Li venerază numai după ce au murit, când nu le mai pot strica socotelile. (Exemplele lui Maniu și Coposu sunt încă vii în mințile multora dintre noi).

6) Și motivul cel mai imperativ se pare că este faptul că România nu mai are nici o altă opțiune. Până acum românii nu au reușit în nici un fel. Și nimeni nu a venit cu alte soluții concrete, realizabile. O situație care firește nu poate continua până la infinit. Din multe puncte de vedere am alunecat pe

locul cam al 70-lea în lume cum a fost amintit mai sus, justiția este prea des o farsă, comportamentul președintelui nu este totdeauna ideal, prea des face ce vrea, și populația suferă, iar suferințele se măresc și devin tot mai insuportabile.

Și poate o ultimă observație: de când România și-a deschis granițele, după un regim comunist, urmat de un altul fără nume dar decis republican, România a pierdut 2 milioane de locuitori, așa cum am aflat recent. Pe când sub monarhie populația era în continuă creștere, fluxul fiind în mod hotărât în sens invers. Ceea ce ar trebui să pună pe gânduri pe oricine care este îngrijorat de cest fenomen așa de tulburător.

Și totuși sunt unele aspecte (vârsta Majestății Sale, etc.) care ar putea justifica legitima întrebare: "nu este oare prea târziu"? Ceea ce ar fi fost singura salvare acum 14 ani, mai este oare posibilă? Nu încercăm să răspundem la astfel de întrebări deoarece această lucrare este una de istorie, chiar dacă nu pentru istorici ci numai pentru marele public, analizând trecutul, atât faptele cât și șansele ratate în trecut.

Literatura în folosul democrației (1)

și democrația în slujba culturii la români,
dar și în folosul dictaturii comuniste

Al. Florin ȚENE

I. Firave idei de democrație la începuturile literaturii ROMÂNE

În istoria Țărilor Române democrația prin cultură a apărut mult mai înainte decât democrația promovată de politic.

Însăși cuvântul grec *demoskratos* înseamnă: *demos* „popor” și *kratos* „putere”, ne duce cu gândul la faptul că această formă de guvernare este menită să asigure egalitatea cetățenilor în fața legii, libertatea cuvântului, a presei, a întrunirilor, participarea la guvernare prin instituțiile democratice, ca parlamentul, votul universal etc.

Aspirațiile poporului român spre democrație a existat aproape dintotdeauna. „Psaltira în versuri” (1673) a lui Dosoftei, tipărită în Polonia la UnieŃ, este printre primele lucrări literare în care sunt abordate unele elemente democratice, într-o perioadă când „dreptatea umbla cu capul spart” și dorința de libertate față de turci răbufnea în versurile: „Ne-au suit păgânii în ceafă/ Cu rău ce ne fac și ne cer leafă”. Însăși faptul că Grigore Ureche aducând o serie de date în favoarea tezei sale despre originea comună a Valahilor și Moldavilor, inclusiv atitudinea ostilă față de cȃtropitorii turci în cronica sa „Domnii țării Moldovei și viața lor”, este o formă de luptă în implementarea unor firave elemente democratice în rândul populației din spațiul Danubiano-

Carpato-Pontic. Același lucru se află și în „Letopisețul Țării Moldovei” a lui Miron Costin (1633-1691), în care prin faptul că arată cum a venit la domnie Alexandru Vodă Ilieș, cronicarul subliniază starea de mizerie a țărănimii ca o fierbere „în greutăți și netocmele” din care pricină ușor au putut fi răsculați împotriva stăpânirii.

În toată literatura începutului istoriografiei în limba română, inclusiv în „Cronica Țării Românești” a lui Radu Popescu și în „cronica anonimă” pe care N.Bălcescu a publicat sub titlul „Istoria Țării Românești dela 1689 încoace, continuată de un anonim” unde este zugrăvită epoca lui Brânovceanu. Descoperim aspirațiile țărănimii spre o viață mai bună și sperând la firave elemente democratice și sociale.

În acea perioadă Isaac Newton publica „Principiile matematice ale filozofiei naturale” (1687), iar francezul Nicolas Malebranche căuta să înlăture de pe poziții idealist-teologice dualismul lui Descartes, scriind „Despre căutarea adevărului” (1674-1675).

II. Idei democratice promovate de literatura secolului al XIX-lea

În literatura română de la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, prin reprezentanții Școali Ardelene, se ducea lupta împotriva instituțiilor pe care se sprijinea orânduirea feudală, împotriva obscurantismului și pentru luminarea poporului. Lu-

crările ce au făcut obiectul acestor idealuri au fost: „Istoria lucrurile și întâmplările Românilor” de Samuel Micu, „Hronica Românilor și a mai multor neamuri” de Gheorghe Șincai și „Istoria pentru începutul Românilor în Dachia” a lui Petru Ma-ior. Prin scrierile lor aceștia au militat pentru ideea unității Românilor. Atitudinea lor era văzută ca progresistă cu tendințe democratice, de neacceptat de ocârmuitori.

Însă, ideile democratice în Principatele Române în secolul XIX au venit prin filiera literaturii și artei promovate de boierii cu dragoste de cultură ca Iancu Văcărescu și Iordache Golescu, frațele lui Dinicu. Gheorghe Lazăr deschide în 1818, la Sf.Sava, prima școală superioară în limba română din Țara Românească. Publică în 1820 un abecedar „Povățuitorul tinerimii”, iar Constantin Dinicu Golescu scrie: „Însemnare a călătoriei mele făcută în anii 1824, 1825, 1826”, în paginile căreia găsim imaginea vieții țărănimii exploatate, metodele cu care se storceau birurile dela țărani.

Un om cu idei înaintate a fost Ionică Țăutu, un boiernaș moldovean, autor a unor pamflete politice. Ca și Dinicu Golescu, el a luptat cu arma scrisului pentru smulgerea poporului din întunericul inculturii și pentru dreptatea socială într-un context democratic.

În slujba ideilor progresiste, în preajma revoluției de la 1848, un rol important l-au avut publicațiile periodice. Ion Eliade Rădulescu,

cu sprijinul lui Kisseleff, editează „Curierul Românesc”, primul ziar din Muntenia. În același an apare, din inițiativa lui Gh.Asachi, la Iași, „Albina Românească”, iar în 1836, Eliade adaugă gazetei sale un supliment literar: „Curierul de ambe sexe”, urmat fiind de Asachi, care editează și el „Alăuta Românească” (1837).

În Transilvania, Gheorghe Bariț scoate în 1838, la Brașov, „Gazeta de Transilvania”, căruia îi adaugă un supliment „Foaie pentru minte, inimă și literatură”. În același ritm cu transformările economico-sociale din principate, presa românească promovează idei democratice, pătruzând în mase.

În 1844, în urma înțelegerii cu Ion Ghica și cu N.Bălcescu, Mihai Kogălniceanu scoate o altă revistă-„Propășirea”. Numele revistei fiind socotit de cenzură prea revoluționar și democratic a făcut ca să apară doar cu subtitlul „Foaie științifică și literară”. După câteva luni de la apariție, revista a fost suprimată din ordinal lui Mihai Sturza.

O parte activă la mișcarea revoluționară de la 1848, o au gazetele „Poporul Suveran” și „Pruncul Român”, care apar în timpul revoluției, promovând idei revoluționar-democratice. În ultima publicație amintită din 8 iulie 1848 C.Aricescu publică „Odă la eroina română, Ana Ipătescu”. Trebuie să spunem despre „Marșul Revoluționar” al tânărului poet Ioan Catina. Ideile înflăcărâte ale acestui marș urmăreau să dinamizeze mulțimea în luptă pentru democrație și libertate.

„Finul Pepelei, cel isteț ca un proverb” - cum îl caracterizează în poezia „Epigonii” poetul Eminescu- Anton Pann (1794-1854) nu a fost un simplu tipăritor de literatură populară. De remarcat în privința ideilor ce le propagă este „Povestea vorbei” care reflectă și critică moravurile vremii, inclusive instituțiile de stat.

Mișcarea literară din Țara Românească în secolul XIX, în care sunt evidențiate idei democratice, cunoaște un avânt deosebit prin creația lui Vasile Cârlova, Gr.Alexandrescu, M.Kogălniceanu, Ion Eliade Rădulescu, Ion Ghica, N. Bălcescu, D.Bolintineanu, Cezar Bolliac, Alecu Russo, Vasile Alecsandri, Costache Negruzzi, Mihai Eminescu etc.

Era perioada când în Europa, mai ales în Franța, Honore de Balzac (1799-1855) prin romanele sale dezvoltă ideile unui romanticism revoluționar pus în slujba viziunilor democratice ale vremii: „Iluzii pierdute”, „Istoria mării și decăderii lui Cesar Birotteau”, în Germania Berthold Auerbach (1812-1882) publică povestiri de inspirație rurală și romane din care transpiră idei democratice, la fel în Ungaria Gergely Csiky (1842-1891) dramaturg care prin piesele „Proletarii” și „Mizerie cu zorzoane” evocă lumea maghiară care aspira spre o societate democratică.

III. Democrația promovată în literatura română din prima jumătate a secolului al XX-lea

În secolul XX, până la cel de al doilea război mondial, majoritatea literaturii scrisă și publicată de autori români promova ideile democratice ale vremii. România era integrată în sistemul de valori europene. Revistele literare, o parte din ele, susținute de Fundațiile Regale publicau o literatură ce promova idei democratice, oglindind realitatea socială a țării. Era perioada când apăreau romanele lui Rebreanu, Hortensia Papadat-Bengescu, Camil Petrescu, Gib Mihăescu, Ionel Teodoreanu, alți romancieri și nuveliști, care prin operele lor, scrise în deplină libertate de exprimare, oglindeau realitățile sociale, inclusiv ideile democratice și contradicțiile diferitelor ideologii ce străbăteau Eu-

ropa. Poeziile și pamfletele lui Tudor Arghezi erau o armă în folosul democrației, poemele lui Adrian Maniu, Demostene Botez, G.Topârceanu, Al.Philipide, Camil Baltazar, Aron Cotruș, Otilia Cazimir, Pillat, Fundoianu, Voronca, Stancu, Crainic, Voiculescu, Blaga, făceau poezia paternității și proză etnografică, alții autohtonizau simbolismul și se dedicau poeziei roadelor, ortodoxii împărtășeau doctrina miracolului, iar Lucian Blaga având propria doctrină, a misterului. Tzara, Urmuz, Ion Barbu, Vineanu, Matei Caragiale abordaseră dadaismul, suprarealismul și ermetismul. După cum se observă era un evantai policrom de modalități de exprimare a multitudinilor de idei, mulțumind din toate punctele de vedere cititorii. Critica a lui Zari-fopol, Ralea, Vianu, Pompiliu Costantinescu, Șerban Cioculescu, G.Călinescu, promova ideile democratice și etice din operele comentate, diversitatea stilurilor și estetica acestora.

În această perioadă este promovată proza memorialistică, noul roman citadin, literatura feminină, poezia profesiunilor, poezii provinciale și noua generație cu filozofia neliniștii, aventurii și experiențelor (sunt promovate filozofiile miturilor ale lui Pârvan, Nae Ionescu, Blaga), și noua generație de romancieri gidieni, cum ar fi Mircea Eliade, Celarianu, Anton Holban, etc.

Însă, nu trebuie uitat că Ralea ducându-se la Institutul de Istorie Universală, unde era Iorga director, ca emisar din partea prim-ministrului Armand Călinescu, să-l anunțe că regale Carol al II a hotărât să-l asasineze pe Corneliu Zelea Codreanu, Nicolae Iorga a replicat: „Mai bine l-ar asasina pe Arghezi”. Motivul era epigrama pe care o scrisese poetul la adresa lui Nicolae Iorga: „E înalt ca un proțap/, are barbă și nu-i țap A supt țara sub trei regi,/ Și- are toți copiii blegi.”

Va urma

Elena Buică,
Canada

Cea mai frumoasă zi a liceanului canadian

Ultima zi de vineri din luna octombrie 2010 mi-a oferit momente speciale în care se împloteau emoții și un interes afectiv pe mai multe planuri. Ziua aceasta a fost destinată absolvenților din ultimul an de curs al liceului nepoatei mele Mara-Elena Nagy și un asemenea eveniment cu totul inedit pentru mine, m-a răscolit și m-a trimis cu gândul în trecut, la cei aproape 40 de ani de profesorat în România, dar și la un pas spre viitorul pe care l-aș dori să se înfiripeze și în învățământul românesc. Frumusețea și grija cu care a fost prezentat acest amplu eveniment, unic în viața de școlar, a fost pentru mine și un prilej în plus de emoție greu de stăpânit printre lacrimi pentru nepoata mea, aflată în mijlocul vâtorii evenimentului. Nu puteai să te stăpânești respirând aerul din imensa sală de spectacol a școlii, unde s-a desfășurat această sărbătoare, un aer încărcat de emoție încât credeai că e gata să spargă pereții.

După terminarea în iunie a cursurilor liceului, la dechiderea următorului an școlar, absolvenții au urmat traseul stabilit cu mult timp înainte, pășind pe alte trepte ale învățământului sau mergând la muncă. Acum s-au reîntâlnit la liceu cu întreg corpul profesoral, inspectorii școlari și părinți, pentru a-și lua rămas bun, a-și primi diplomele, premiile

și să facă cunoscut ce drum de viață și-au ales.

Visele, acele porți deschise spre eternitate, le-am văzut înscrise pe chipurile lor. Îmbrăcați în robe, absolvenții au intrat în șir indian în sală pe culoarele dintre scaune, în ritmul unui imn înățător executat și în aplauzele publicului care i-a primit ridicat în picioare, semn de apreciere pentru efortul lor din timpul anilor de școală. S-au așezat în locurile rezervate pentru ei așteptând emoționați să păsească însoțiți de profesorii lor pe scenă, în spațiul pregătit pentru această zi îndelung așteptată. Când le-a fost greu în timpul celor patru ani de studii liceale, erau susținuți de gândul îndreptat spre această zi când vor pași individual pe scenă, asemenea unor actori, în aplauzele sălii, într-un moment rezervat pentru fiecare în parte și pentru unii, poate unic pentru întreaga viață. Acum sosise această zi și ei trăiau din plin, cu toată ființa lor, emoții care se transmiteau ca un curent în întreaga sală.

Ca să ajungă în această zi, a fost posibil numai după un efort susținut, departe de ideea care ne-a stăpânit multă vreme că școala de pe pământul american este superficială. Evaluarea cunoștințelor elevilor se face pe o scară mult mai mare și mai aproape de

valoarea reală, cu note de la 0 la 100. Absolvirea liceului este o încununare cu succes a examenelor semestriale care le acordă 32 de credite, câte 8 credite pe an școlar. Pentru înscrierea la facultate au nevoie de 30 de credite, 2 credite sunt considerate ca o eventuală rezervă în caz că elevul renunță în timpul unui semestru la un curs sau două, dacă și-a schimbat orientarea. Aceste credite le pot obține până la 21 de ani, dar sunt foarte puțini cei care își fac aceste prelungiri. Unii chiar pot să își scurteze perioada de școlarizare obținând credite și în timpul verii, urmând cursuri suplimentare sau cursuri pe internet (online).

De cum am pășit în școală și apoi în sala de festivități, am observat spiritul de organizare. Totul s-a desfășurat conform programului stabilit minuțios din timp. Au pregătit programe, au făcut invitații unor personalități ale învățământului din Toronto, au pregătit scena împodobind-o cu multe flori, au pregătit ținuta vestimentară, robele, cravatele, apoi discursurile, au pregătit și un bufet. Un aspect deosebit a fost modul cum au ales valedictorianul. Acesta este absolventul care va vorbi în numele tuturor elevilor, a generației lor de absolvenți. S-a ales din timpul anului școlar tre-

cut, dintr-un număr de 4-5 absolvenți cu notele cele mai mari pe școală, apoi elevii școlii l-au votat pe acela care a dovedit că este cel mai popular, cel mai apropiat și bun coleg. Anul acesta a fost aleasă o fată și pe programul pe care l-am primit la intrare, numai fotografia ei a luminat cele câteva pagini, nu directori, nu profesori, ci reprezentantul elevilor, doar era sărbătorirea lor, nu?!

Invitații și conducerea școlii au luat loc pe scenă lateral, în partea stângă. A venit din partea inspectoratului o reprezentantă, iar din partea municipalității altă persoană. Au luat loc în acest grup directorii din timpul celor patru ani de studii și un reprezentant din partea elevilor care s-a ocupat cu problemele elevilor. În partea dreaptă era așezat quartetul Filarmonicii din Toronto care umplea sala cu muzică în momentele de pauză, sau marca un moment mai deosebit. Într-un loc bine plasat, era un pupitru cu un profesor care citea biletul de prezentare al fiecărui absolvent. Într-un colț al scenei erau mese cu diplome și flori. În mijlocul scenei, în partea din spate, tronau impunând respect, două coloane care sugerau poarta spre viitor pe care absolvenții urmau să o păsească în viață.

Deschiderea a facut-o quartetul muzical cu imnul Canadei cântat de toți cei prezenți. A urmat

**Continuare în
pagina 21**

Radu Mihai Crișan

În Rusia sunt egali cu rușii – de ce vin la noi? În Turcia le zâmbește egala îndreptățire – ce caută la noi? Au n-au știut ei sub ce condiții numai pot trece în România? Au n-au știut că în această țară nu pot fi decât cel mult suferiți, că această țară, din nefericire pân-acum locul de luptă între roiriile Răsăritului și așezările Apusului, a ajuns să răsuflă și că e sătulă de stăpâni pentru a nu mai voi stăpâni evrei?

Ni pare rău de acei puțini evrei cari, prin valoarea lor personală, merită a forma o excepție, dar restul...? Prin ce muncă sau sacrificii și-a[u] câștigat dreptul de a aspira la egalitate cu cetățenii statului român? Ei au luptat cu turcii, tatarii, polonii și ungurii? Lor li-au pus turcii, când au înfrânt tractatele vechi, capul în poale? Prin munca lor s-a ridicat vaza acestei țări, s-a dezgropat din învăluirile trecutului această limbă? Prin unul din ei și-a câștigat neamul românesc un loc sub soare? De când rachiul este un element de civilizație?"

Testamentul politic al lui Mihai Eminescu (12)

„Înmulțirea claselor consumatoare și scăderea claselor productive, iată răul organic, în contra căruia o organizare bună trebuie să găsească remedii.“

„Prin legea monopolului băuturilor spirtoase s-a hotărât ca numai alegători în comună să poată fi cârciumari la țară. Cu drept cuvânt. Ce garanții poate da o venitură, un nimene, un sudit cezaro-crăiesc că băuturile nu vor fi falsificate, cum și sunt, deci stricăcioase sănătății. Deja deputații țărani din adunarea adhoc s-au plâns prin memoriul lor că acești oameni li otrăvesc băuturile, prefăcând zilele de odihnă legiuită în zilele de omorâre lentă și sigură.

Astăzi, când un prefect oprește de la acest trafic pe un evreu, Pesther-Lloyd, organ redactat de evrei și după el Journal des Débats (item) descriu scene salbatice din Turkestan ca petrecându-se în România. Fie liniștiți. Un fir de păr din capul suditului chezaro-crăiesc n-a fost atins de nimeni, nici averea lui mistuită de mânele populației românești.

Un agent al guvernului unguresc zvârle dintr-o școală zidită de români băncile afară, esmite pe învățător și pe preot, își bate joc de un sat de grănițeri cari depurarea au luptat pentru

Casa de Austria, cărora Maria Terezia le-a cusut cu mâna ei proprie o flămură cu inscripția Virtus romana rediviva, - făcut-au caz presa austriecească de aceasta? Nici vorbă. Dar un prefect din România cutează de a opri pe un evreu de a vinde băuturi spirtoase într-un sat? Persecuție, pradă, nelegiuire”.

„Se-nțelege. Punând mâna pe presa europeană, care în genere nu mai are de țintă lumina, ci escitarea urelor între clase și popoare, ușor li-e să spună orice minciună patentă. Publicul cafenelelor, blazat de ipercultura europeană și setos de noutăți de senzație, găsește plăcere în citirea monstruoșităților ce se vor fi petrecând în România. Evreii fac din jurnalistica europeană ceea ce au făcut din băuturile spirtoase la noi – otravă. Ei au încercat a otrăvi și literatura germană cu acele scrieri pe cari oamenii c-un simțământ mai firesc le numesc francezo-ebraice, ei au introdus ușurința pariziană în discuțiile cele mai grave, veninul în relațiile sociale; în Austro-Ungaria sumuță popor contra popor, în Germania confesie con-

tra confesie și ginte contra ginte. Evreul care redigează Pesther-Lloyd și sumuță pe maghiari contra germanilor și a celorlalte naționalități este același care prin Neue freie Presse sumuță pe germani contra maghiarilor. În toate țările țin cu cel tare, niciodată cu cel apăsător, și se unesc cu acela întru traficul și exploatarea puterilor pozitive ale poporului”.

„Prigoniți n-au fost la noi evreii niciodată. Restricțiuni juridice au existat pentru ei totdeauna, dar nu din cauza religiei. Ștefan-Vodă cel Mare întărește câtorva evrei, veniți din Polonia, libertatea confesiei, dreptul de a-și clădi sinagoge, un drept pe care turcii, așa-numiții noștri suverani, cari pe la 1560 au început să ne calce tractatele nu l-au avut niciodată, deși religia mozaică e pentru spiritul ascetic și îngăduitor al religiei creștine tot atâta de străină ca și cea mahometană. Afară de aceea aveau dreptul liberei negustorii cu manufacturi străine, – dar aicea se mărginea totul și așa ar fi trebuit să rămâie.

Va urma

Mircea Cotârță

Distanța dintre Acra și orașul sfânt putea fi parcursă în mai multe zile, dar necredincioșilor le era interzis să utilizeze calul pentru efectuarea acestei deplasări și nu numai, în peninsula Arabă. Pe de altă parte, în Ierusalimul stăpânit de mameluci, creștinii nu erau bine primiți. Pentru a pătrunde în oraș, cei ce nu credea în Allah trebuia să plătească un tribut și să poarte un semn distinctiv: turban galben, evreii, roșu, samaritenii, albastru, creștinii, alb, mahomedanii. Cu toate acestea, când Marco Polo a ajuns în Ierusalim, în oraș nu mai trăiau decât doi evrei, frați, ce practicau vopsitul pânzelor și stofelor, meserie considerată umilitoare, în Ierusalimul aflat sub controlul musulmanilor. Cu toate acestea, Marco Polo, tatăl său și unchiul său au reușit să ajungă la Saint-Jean-d'Acre cu prețiosul lor ulei sfânt. Nu au stat prea mult, continuându-și călătoria, grijulii să respecte ziua stabilită pentru întâlnirea cu hanul Kubilay. În toamna lui 1271 erau în Laias (astăzi Yumurtalik, în Turcia), port al fostului regat al Armeniei, pe malul golfului Alexandretta. Pentru toți cei care se aventurau pe drumul mătășii, Laias era o oprire normală, clasică. Era punctul de plecare al expedițiilor terestre către Persia și dincolo de acest regat, până

Minunata viață a lui Marco (VI)

în Asia Centrală. Între timp, coincidență extraordinară sau semn de la Dumnezeu, pe 23 octombrie 1271, Tebaldo Visconti fusese vizitat de doi reprezentanți ai colegiului cardinalilor, care-l anunțară că fusese ales Papă. Vestea i-a fost dată cu șapte săptămâni întârziere, deoarece alegerea avusese loc în data de 1 septembrie 1271. Astfel, Tebaldo Visconti a devenit Papa Grigore al X-lea. Noul Papă nu uitase vizita celor trei Polo și nici neobișnuita lor cerere. La rândul său a trimis un emisar în Laias, cerându-le să se întoarcă cât mai repede la Vatican, cu o galeră special pusă la dispoziția lor de către regele Armeniei. Marco Polo ne spune, într-un rar elan de bigotism, ceea ce nu-l prea caracteriza, că unchiul său s-a dus imediat la Papă, ascultându-l cu foarte multă umilință. Trebuie să spunem că, deși ajunseseră în Acra, cei trei

Polo nu au găsit niciun călugăr amator să plece la curtea Marelui Han. Papa Grigore al X-lea nu le-a dat decât doi călugări propovăduitori din ordinul dominicanilor: Nicolas de Vicence și Wilhelm de Tripoli. După cum se vede niciun călugăr nu s-a înghesuit să plece pentru a-l convinge că dreapta credință era creștinismul, nu mahomedanismul. Nici gând să plece o sută de călugări, așa cum ceruse Kubilay Han. Pe atunci, când Marco Polo era deja vârsta maturității, ardoarea creștină a cruciadelor era pe sfârșite, cea de-a opta și ultima cruciadă terminându-se lamentabil, în 1270, cu moartea Sfântului Ludovic, bolnav de ciumă, în Tunisia. În consecință, cei trei Polo s-au mulțumit cu ce le-a dat Papa. Noul suveran pontif le-a acordat de asemenea o serie de carte și privilegii, oficializate de cancelaria Vati-

canului. După ce au primit tot ce le-a dat Papa, au plecat în grabă spre Laias. Acum, aveau tot ce ceruseră. Imediat, au părăsit Pământurile Sfinte. În Laias, au aflat că armata sultanului Baybars este la porțile Armeniei și amenință să atace regatul. Dar Nicolas de Vicence și Wilhelm de Tripoli nu prea erau tentați să se sacrifice pentru dreapta credință. Drep urmare, fără să-i anunțe, îi părăsește pe tatăl și unchiul lui Marco Polo, revenind la Vatican. Cei trei nu au de ales: își modifică planul inițial și pornesc pe drumul nordului, punându-și toate speranțele în Dumnezeu. Dar, înainte de a ajunge în Asia Centrală, din cauza amenințării Armeniei de către musulmani, cei trei Polo au fost siliți să facă un ocol, trecând prin Persia. În primăvara lui 1272, când au pătruns în orașul Tabriz, ei traversaseră deja Cilicia și cele două Armenii: cea mare și cea mică, actualmente pe teritoriul Turciei. Până atunci, Marco Polo avea o idee incompletă despre ceea ce însemna Orientul. Cu Tabriz, mare cetate nobilă, el ia un prim contact cu ceea ce era apogeul culturii arabe. Această metropolă medievală a lumii musulmane era una dintre marile etape obligatorii, de neocolit de către cei ce călătoreau spre China. Fusese cucerită de mongoli, dar, lucru rar la aceștia, cruțată.

Va urma

Sorin Calea ne provoacă(?)

Gheorghe Paun

De la început, m-a intrigat titlul: "Sărutul perla, la suflete pereche" (Editura Sitech, Craiova, 2011). Nu foarte "citeț", ca să spun așa. Am amânat puțin lectura, de teamă că și textul e la fel. Surpriză totală și plăcută! Cartea este scrisă fluent și firesc, natural și credibil, totul curge de la sine, cu cât treceau paginile cu atât surpriza era mai mare - și mai plăcută. Îmi pare rău că din lipsă de spațiu, nu pot relua un paragraf, oricare. Nici nu i-aș zice roman (nici autorul nu-i zice). Un lung poem de dragoste, în proză. "Cântarea Cântărilor" rostită mai ales dinspre Sulamita. O Sulamita modernă, care cântă la calculator, direct pe mess, prin mail (ar merita scrise cursiv cele două neologisme), la cele mai ciudate ore din zi și, mai ales, din noapte. Un roman (să-i zicem totuși astfel) epistolar, cu epistolele semnate doar de eroină - abia la pagina 53 apare și un mesaj de-al bărbatului, pe total, foarte puține și foarte scurte în toată cartea. O îndelungă mărturisire a dragostei, o continuă chemare, ceva amintiri, multă "filosofeală" (termen din carte), descrierea a multe și mărunte

zilnice, de la serviciu (școală), de acasă (cei doi eroi, îndrăgostiți iremediabil, focos și declamatoriu, au familii, soț și soție, copii chiar, așa cum se cade la 40 de ani, amândoi sunt în continuare devotați consorțiilor, doar că pe internet și, din când în când, în realitate, se întâlnesc, iar întâlnirile reale nu sunt deloc platonice, lasă urme pe buze și pe obraji - vieți paralele, trăite pe furis), din interminabilele drumuri prin țară pe care eroina le face ca lucrătoare la Epm. Aproape nu se întâmplă nimic în cele două sute de pagini, chiar dacă sunt invocate câteva zeci de localități - Epm e o firmă de asigurări, ceva de genul acesta, clienții se caută la ei acasă, se organizează seminarii de lucru, ba chiar baluri la... Viena. Am fost dezamăgit să văd pe internet că există o asemenea firmă de asigurări, care chiar își premiază lucrătorii de succes, ducându-i la petreceri prin lume.

De ce dezamăgit? Pentru că, tot citind, am început să cred că autorul cu adevărat ne provoacă, deci semnul de întrebare din titlu nu ar mai fi necesar: apare periodic în carte afirmația eroinei cum că ea "trăiește virtual", că chiar este o ființă virtuală, și

tot periodic ea îi spune celui atât de dorit "pământean". Și altele asemenea - reiau o parte dintre sintagme, pentru demonstrație. "O să mă alătur ție și o să devin pământeană" (p. 152). "Domnule pământean" (...). "Venim din lumi diferite" (p. 159). "Vreau ceva cât se poate de adevărat" (p. 163), cu ultimul cuvânt scris cu majuscule. "Acum ești în proporție de 65% încă pământean" (p. 166). "Deci, nu te teme, pământeanule" (p. 173). Epm este o "rezervație de adevărăciuni" (p. 213). "Am un chef nebun să te duc în universul meu atemporal" (p. 226). Și așa mai departe, plus obsesia "punctelor" și "trecerii la un nivel superior" ("Vreau nivelul 8 și o să-l fac" - p. 166; "Am făcut luna asta 400 de puncte" - p. 190).

Un joc pe calculator! Un joc de roluri! "Monopoly" de-a dragostea... Luceafărul eminescian parțial inversat, cu prefrumoasa trăind în vis (pe calculator) și îndrăgostită de un pământean, pe care vrea să-l tragă spre ea! (Coperta chiar arată două "cyberființe", născându-se din ape...). Poate, și mai mult: nici măcar un joc, ci o existență virtuală "adevărată". Nimic nu este joc, totul este joc,

cine mai știe? Sau vis. Ca în viața finală, eternă, dar... într-un spațiu informațional, în punctul omega din fizică (mai întâi, al iezuitului Pierre Teilhard de Chardin), spre care tinde universul și în care existența va continua în termeni de biți, nu de molecule/substanță, vorba (controversată din plin) a lui Frank Tipler, vezi "Fizica nemuririi", Editura Doubleday, 1994. Sulamita există, sau doar este ca și când ar fi? Pentru că, revin la titlul cel greu de citit, cartea mai are și alte "coduri": "SP la SP" aș cita titlul ("SP la puterea SP"?), iar alăturarea de litere nu e deloc întâmplătoare. La pagina 206, scrise iarăși aldin, găsim alte două SP-uri, primul - "Sufletul ca o perdea" - , titlu al unei cărți anterioare a autorului, al doilea, cu un rând mai jos - "Soarele stând în Peștera ta" - cu "Peștera" scrisă cu inițială majusculă, ca să fie clar! Ce vrea să fie SP, Sorin Calea să ne spună, mie

**Continuare în
pagina 27**

Răspuns la toate întrebările

Poemul Maicii Tereza

Oamenii nu sunt întotdeauna
rezonabili.
Uneori se comportă illogic,
irațional

Și atât de egoist...
Nu contează. Lasă-i, oricum.
Dacă te porți omeneste cu ei
Te acuză că ai un motiv ascuns.
Nu contează.
Poartă-te întotdeauna
la fel de bine.
Dacă ai o carieră de succes
Îți vei câștiga mulți prieteni falși
Și chiar mai mulți
dușmani sinceri.
Nu contează.
Tu mergi pe drumul tău.
Dacă ești onest și ai o inimă
Deschisă
Oamenii te vor înșela,
Vor profita, râzând,
de bunătatea ta.
Nu contează.
Tu fii onest și bun
întotdeauna.
Îți irosești viața construind ceva
Care poate fi distrus peste noapte.

Nu contează.
Construiește oricum.
Dacă ai găsit pacea și fericirea
Mulți vor fi invidioși pe tine.
Nu contează.
Fii cât se poate
de senin și fericit.
Binele pe care-l faci azi
Va fi sigur uitat mâine.
Nu contează. Fă-l oricum,
Întotdeauna.
Dă lumii tot ce poți mai bun
Și chiar dacă n-o să fie
niciodată de ajuns,
Nu contează.
Irosește-te cât poți mai bine.
Frate, adevărul e simplu:
Totul, pe lumea asta,
E între tine și Dumnezeu.
N-a fost niciodată
între tine și ei.
Și numai asta contează
cu adevărat.

Noi, fiii vedeniei

continuare din pagina 9

impresie despre poezia albaneză
dintotdeauna, și evoluția ei în
timp. Evoluția nu înseamnă musai
ieșirea din tipare, cât, necesitatea
înlocuirii lor cu altele. Necesitatea
înlocuirii tiparelor cu altele, e
mersul prin vreme și timpul limită
, punctând generații, moduri noi
de abordare, si, desigur, un câștig
în atitudine și expresie. Aici, po-
porul albanez, etern bolnav de iu-
bire și libertate, își are cumpăna
cea mai vie, cea mai însetată, pen-

dulând peste fântânile isto-
riei personale. Asa deci, de
la Girolamo de Prada, (1814-
1903) unul din corifeii Re-
nașterii Naționale Albaneze,
și până la contemporanul Agron
Tufa (1967) încap nouăsprezece
„fii ai vedeniei”, vârfuri, tipare,
biografii, lacrimi, speranțe. Pe cât
de economicos întocmită, pe atât
de radial-benefică și adânc pă-
trunzătoare, această antologie pe
care noi o vedem ca pe o indis-
pensabilă unealtă de lucru pentru
oricine vrea să aprofundeze isto-
ria literaturii poporului albanez.
El însuși un cărturar și un poet de

rafinată expresie lirică, Luan Top-
ciu înscrie această „O antologie a
poeziei albaneze”, apărută la Edi-
tura Privirea în anul 2007, în ca-
talogul celor mai bune, mai
interesante și necesare lucrări ce
ajung la noi, cei dintotdeauna „fii
vedeniei” care este literatura, eter-
nii ei bolnavi fără vindec. Căci,
dacă vrei să faci „altceva” „al-
tcumva”, voia spiritului cum ar
veni, musai trebuie să te raportezi
la un trecut, care istorie se
cheamă. La alte tipare, deci, care
la timpul lor au fost de iubit, de
luat în seamă, și de urmat, până la
a le reînnoi. Ave!

Aurora Pordea

continuare din pagina 8

ușor -stresată. Discontinuitatea
reacțiilor afective marcate prin
cuvânt ori prin libertățile și limi-
tele sale, capătă dimensiuni su-
biective. Încărcătură vădit refle-
xivă, discretă sau insinuantă me-
lancoliei; trăirea persuasivă a con-
fruntării cu realitatea diurnă,
intră în relație conotativă cu poe-
mul însuși -pe de o parte - pe de

alta cu timpul în care a fost creat.
Această - spunere - în expresie
modernă a poetei Aurora Pordea
se apropie de oficierea ceremo-
nioasă a reflecției.

În fine, poeta își imaginează o
ascensiune în puritate desăvârșită
a cuvintelor în viața cărora se
umple de toane atmosfera „Lirei lui
Eol”. „Ascult cum pâlpâie fo-
cul/Sub creuzetul nebănuțului
meu început/Aud cum fierbe alia-
jul/Destinat însuflețirii mele/Și
aburii ce-n patimi s-au încins/Se

șes antene peste necuprins./Pe
unde mă căutați, voi, codri/ Nes-
trăbătuți și-nveninați de dor?/Din
care ne-ncepute adâncuri/ Dezgro-
pați tiranic tăcerile?/ Spre ce înăl-
țimi solitare/Sunați a chemării
cântare?/De voi ieși din sufletul
vostru,/Sub jugul nădejzii târând
/Discrete poteci-artere și vene prin
care/Se scurge istoria ființei./Pri-
viti-mă, sorb seva vremii/Purificată
prin filtrul iubirii/ Și-mi pârguiesc
semințele ce-așteaptă/Sărutul ne-
mărginiri...” (p. 17)

Lucian Gruia

Copertile celor două volume de versuri, publicate în anul 2010 de Melania Cuc, trebuie privite cu mare atenție întrucât, prin complementaritatea lor, consolidează arta poetică a autoarei. Autoportretul de pe volumul omonim /1/, reprezintă o femeie îmbrăcată în costum popular (sugerând tradiția) privindu-se în oglinda vieții și ținând o lumânare aprinsă în mână (flacăra vieții). Fundalul (viitorul) pare destul de întunecat și femeia privește, pierdută în reverie, lumânarea consumată pe jumătate. Amintirile vor reprezenta o bună parte în economia acestui volum autobiografic. Tehnica picturală va fi folosită cu precădere în realizarea imaginilor sugerate de versuri: „Autoportret perfect/Și o ceașcă de ceai chinezesc./Stop cadru fără egal/Printre/Liniile frânte din șale/Pe un ecran uriaș./Și vremea-i albastră,/Și nisipul e verde/Scaietii dau floare,/sămânța germinează/Pe buzele mele mușcate/De sare./Sunt un om liber!/Strig mut./ În căușul de palmă/Mă as-

Melania Cuc

Poezia spectacol

cund ca o pâine/Neagră, sățioasă,/Fără idealuri.”

A doua copertă reprezintă o balerină-lebădă, întinsă pe asfalt /2/. Grațioasa pasăre este strămutată din mediul ei acvatic nativ, pe asfaltul aspru al cotidianului neprielnic plutirii: „Aștept cu capul sub aripă/Într-un arc de triumf/Ridicat cu palmele din apă și lut.”; „Mă ridic în poante,/Dau din aripi/Trec cu moarte-mi pre moarte...”

Pornind de la aceste observații, putem întregi arta poetică a poetei, prozatoarei, pictoriței și comentatoarei literare Melania Cuc. Complexitatea preocupărilor ei artistice o fac să încerce transformarea poeziilor

sale în mici spectacole de artă totală, în care lumina, culoarea, mișcarea și muzica „se-ngână și-și răspund.” Textele decupează scenete sau secvențe cinematografice semnificative: „Locul meu preferat este în picioare/La galerie,/ Unde/Studentii fluieră dirijorul/Pe strapontină./ Bat ritmu-n picioare/Și golul, în aer./Dincolo de cortina/Îmbâcsită cu milă creștină/Iapa albă paște miriștea/Poveștii reciclate de o mie de ori/din lentilele sparte.”

Spectacolul mimat, expresionist, se dezvoltă într-o gestică elevată: „Îmi las capul pe genunchi,/Vorbesc în limbi moarte; Strig poemul cărnii invers. /.../

Mă vând pe bucăți /.../ Acum /Poate fi prea devreme/Să-ți vinzi fratele./Ca să-mi salvezi pielea/întinsă ca o leoaică gemând/Pe podele.”

Scena este viața crudă în care ne chinuim să supraviețuim: „Învăț învie-mă mergând/Pe picioare și iluzia asta conținează/Ca o melodie peste care/S-a suprapus suflul.” Desigur, existența ne oferă și momente de fercire: „Și mă dedau la mierea/Picurată sub limba ceasornicului.”

Melania Cuc scrie versuri firesc, așa cum respiră. Naturalitatea expresiei este semnul talentului. Imaginile se aglutinează într-o unitate problematizantă. Ludicul este uzitat pentru amortizarea tragicului. Viziunea asupra existenței rămâne astfel senină: „Mi-am făcut bagajul/ Din iluzii și albi de pâine./Plătesc scump/Jocul de-a prinsesea/Licurici/Pe banda cu lipici și hârtie./Mi se părea că-i/Ușor să zbor,/Să mor alergând cu un pas/În fața vagonului/Din care/Păpușa din cârpe/Și ruj rânced pe buze/Cântă numai pentru mine/Un cântec de leagăn.”

Sunt fildeș, colț

Cristi Iordache

Ce colț de fildeș pieptul îmi străpunge!
E hămesit și dornic de sclipire,
coboara-n valea mea când nu-i ajunge
căldura și a lumii pâlpâire.

Ce colț de fildeș pieptul îmi lovește,

de pândă la răscruce. Ia din mine!
„Ești doar un colț, lumina-mi te orbește.
Eu sunt mai tânăr, fiară, decât tine”.

Ce colț amar! ” Veninul tău misteric,
nu poate, pieptul meu, să îl răpună.
Sunt fildeș, colț, tu numai întuneric
și te ucid să mori de moarte bună.

Pun două flori pe lutu-ți și senin,
plec fildeș, colț, te las, nimic. Amin!

singur

stau singur
nu nu singur am greșit
îmi înfig picioarele într-un sac de piele
făcut la comandă
la cea mai veche fabrică de saci
de pe pământ
de acolo și faraonul și-a comandat unul
căruia din ce am înțeles încă-i plutește
umbra undeva în marea roșie
mă ghemuiesc în el
las o mică fereastră cât o nară de om
ca să pot lua din când în când
câte un pumn de aer
și să pot privi spre cer
din această grămadă de gunoi
unde sunt abandonat ca un prunc nedorit

umbra**angelei furtuna**

de câțiva ani am un obicei ciudat
în fiecare zi ies desculț
în curtea casei
la ora trei după miezul nopții
îi pipăi zidurile
de parcă aş bea
din tăcerea lor
mă rezem de trunchiul unui palmier
iar el mângâindu-mă cu aerul din palma sa
îmi povestește tot felul de întâmplări
aseară mi-a spus că eu m-am născut
într-o zi de toamnă
la aceeași oră când a fost plantat
în casă nu era nimic verde pe atunci
în afară de el și de ochii mamei

își aduce aminte de ea mereu
avea o atingere caldă
o umbră cuminte
ce nu făcea niciodată vreun zgomot
îi spăla frunzele adesea
încât îl învidiau toți copacii din jur
așa îmi povestește palmierul până ce răsare
soarele
iar când încep să ațipesc
scoate umbra mamei ascunsă bine în rădăcini
mi-o întinde și cheamă
toate păsările să-mi cante până-i adorm în brațe

Sânii Cameliei

mama se trezește în fiecare zi la oră fixă
foșnetul apei și sunetul pașilor
sunt muezinii care mă cheamă la plecaciune

**Poeme de
Mahmoud Djamal**

îmi aduc aminte de faraonii din sânii cameliei
de nechezatul cailor în timpul înecului
îmi aduc aminte de copacul de lângă pod
la umbra căruia tăceam îmbrățișați
iar mașinile pelerine se roteau
în jurul trupurilor noastre
în timp ce cădea peste noi la intervale egale
câte-o frunză moartă
acum nu se mai aude nimic
nici urmă de sunet
probabil mama își usucă tălpile umede în liniște
iar camelia se foiește goală
pe un cearceaf alb
undeva
pe malul mării roșii

strigăt

nu nu
strig cu urmele tale încă pe trup
nu mă ungeți cu apă sărată și caldă
apele curgătoare sunt limpezi și reci
tu îmi astupi gura cu sânul
îți verși toate cărările umbrite
în sângele meu
nu nu
strig cu gura plină de cruci și de morminte
lumina nu-i aici
lumina nu-i aici sub pielea mea
privesc în gol cu ochii abia deschiși și umezi
tu îți modulezi sunetele
îmi faci semn plecându-te
eu ridic din umeri nedumerit
privind în gol
cu tălpile îndreptate spre cer
ca două lumânări aprinse

Cloaca

Nicolae N.
Tomoni

În vara anului 1994, când am vizitat portul belgian Anvers pentru a vedea într-o expoziție a navelor cu pânze bricul școală constănțean „Mircea cel Bătrân”, nici prin gând nu-mi trecea că acolo va fi construită cea mai genială și mai provocatoare operă Sci-Art din lume.

Peste numai șase ani, comuna Peștișani, buricul artei moderne pe mapamond prin marele Constantin Brâncuși, avea un concurent serios: comuna Anvers, buricul unei noi ramuri a artei moderne prin ideea lui Wim Delvoye, un tip trăsnet dar genial, ca și țaranul nostru din Hobița.

Ca idei lansate de două genii autohtone, comunele au aceeași talie. Dar ca populație, comuna Anvers ar ține, cu al său aproape o jumătate de milion de locuitori cam cât 120 de comune Peștișani. Comuna Anvers se numește însă așa, de când francezii au numit diviziunile administrative din Belgia în timpul ocupației din 1794, commune, Anvers fiind a treia ca suprafață după comunele Tournai și Couvin.

Comuna Anvers, în ciuda anvergurii sale n-ar fi fost nimic însă pe lângă comuna Peștișani dacă acolo nu s-ar fi născut ideea lansării în Sci-Art, adică în conceptul care îmbină arta cu ști-

ința, a celei mai trăsnete mașinării din toate timpurile. În ce constă ea? Genialul ei inventator, Wim Delvoye, în colaborare cu cercetătorii de la Universitatea din Anvers, au reușit să reproducă tehnic întregul organ digestiv al omului. Începând de la morișca mână de un electromotor pentru masticare, până la digerarea hranei în stomac, apoi extragerea enzimelor printr-un ficat, în fapt un organ-cuvă plin de tuburi, extragerea ingredientelor necesare vieții prin alte tuburi spirale din plastic imitând intestinale umane și până la un furtun imitând mațul gros, totul este ingineresc construit, umplând o cameră plină de cuve și racorduri controlate de un calculator.

Ei bine, toată această sofisticată mașinărie, numită CLOACA, este monitorizată de către o varietate de instituții științifice, unități de alimentație publică, pe lângă mulțimile de gură cască venite pentru a vedea ce se petrece cu preparatele restaurantelor locale. Și ce credeți că se petrece? Partea spectaculoasă abia acum vine! După exact 27 de ore de la introducerea produselor alimentare în moară, CLOACA descarcă un mare și imputit excrement gălbui, numit la noi mai pe românește, rahat, ca să nu-i zicem chiar direct ...

Bine, bine dar ce are acest lucru cu arta? În ce constă ideea genială? „Păi stai să vezi!” ar zice jupân Titircă Inimă Rea din

piesa de teatru a lui Caragiale. În România, ca și în alte țări de lumea treia, CLOACA a ajuns la un nivel nemaîntâlnit al tehnicii și al artei. Acum doi ani, nici un român n-ar fi putut răspunde la aceste întrebări despre cloacă dar astăzi îți poate răspunde oricine: CLOACA este o creație artificială de partid politic, care pune mâna pe bugetul unui stat la început de mandat iar la sfârșitul acestuia, alegătorii se aleg cu un mare... rahat. N-a fost întotdeauna așa și nici nu trebuia să se întâmple astfel decât în dictaturile din jurul Mediteranei. Dar în România, a existat un geniu, aidoma lui Brâncuși și lui Wim Delvoye, care n-a fost prins când a furat voturi și care i-a adunat în jurul lui pe toți ceilalți hoți și trădători ai altor partide. O dată mașinăria construită de șapte servicii secrete, ce mănâncă 8% din PIB-ul României, a dracului să fie ea dacă se strică! Și condiții ingineresti n-are dacă se dă cercetării noastre științifice doar 0,089% din PIB și e construită de o adunătură de oportuniști neșcoliți.

Problema care se pune „e alta”, vorba lor. Ce facem, lăsăm pe belgieni să-și revendice CLOACA ca fiind invenție proprie sau pârlitului de Wim Delvoye îi tragem un proces în instanțele europene pentru că a furat ideea produsului final, excrementul, din România?

Eu zic că vom câștiga la sigur! În primul rând, pentru că, CLOACA este

evident un cuvânt românesc. Nu e comună sau primărie care să n-aibă o cloacă. Nu mai vorbesc pe la orașe, unde cloaca pietelor, cloaca imobiliară și cea instituțională se formează imediat după alegeri.

În al doilea rând și la o adică, belgienii nici n-au nevoie de excremente. Mai ales la Anvers. Când am fost la expoziția de nave cu pânze, pe chei existau pe puțin 300 de toalete ecologice. Chimicale, pe care numai ei le știu, convergeau rapid totul într-un praf ce se prelucra într-un crematoriu modern. Deci, nici gând de „moțați” pe lângă sindrofiile lor publice, pe când la noi, în jurul bălciurilor și de-a lungul șoselelor care duc acolo, e plin! Vorba moldoveanului: „când vrei să-ți repari mașina la marginea drumului, ai grijă să nu calci pe dânsul!”

Deci, lucru cert: instanțele europene ne-ar da dreptate. Mai ales că, în ultimul an, salariile sau micșorat, pensiile au fost impozitate, prețurile au crescut iar dacă lumea nu-și mai permite să consume, de unde excremente?

Vedeți cât de bine lucrează cloaca de la noi? Toată ziua cloaca mioritică ne spune, prin mass-media, că modernizează statul român și noi nu-i credem...

Ia să se termine belgienii cu pretențiile lor: CLOACA e 100% invenție, și mai ales artă, românească. Mai exact, înaltă artă românească!

Pragurile

Victor Sterom

Ușor mi-alunecă din mâini ideea
Și.n tot ce cred
E frig de-a pururi
Mă las cuprins
De ce-ar putea să-nsemne
O taină-n plus
O părere ca o vocabulă
Pe un platou de zăpadă
Îmi face semne

Au îmbătrânit zăpezile
Pe trupul meu
Ca mâine se vor face puhoai
Nervii lor spartți
Vor stârni grele prevestiri
Feerice dezastre
În timp ce focul viu sunt eu
Pe câmpiile eterne
Fără de margini fiind

Cu visul întrerupt ajung
Între adânc și floarea de colț
Pe trepte pe care nu le văd
Așa cum s-au deșirat
Întâmplările mele
Lărgind cerul priveliștii

Să mai pot cuprinde
Lăcomia gândului până sus
Privesc fantastica nemărginire

sunt chemarea suplă
Ce o adie întunericul
Prin turla bisericii
Acum se face trecutul
Un gol imens al morții
În zidul în care s-a tras
Cu liliicii orbi
Tăcerea plânsă de tine
Ia forma nopții

Valurile curg din mâna mea
Dinspre viață spre moarte
Lumini în jocul degetelor
Aud totuși apropierea ceții
Înnoptând țărurile
În dulcea absență
Nici nu simt că sunt singur
Nici nu-mi dau seama
Cum trec veacurile

Mă umplu cu privirea
Stării de icoană
Pecetluită în sângele meu
Și strâng în pumn
Tăcerea cuvântului
Și ritmul care urzește
Ori de câte ori vă strig
Să-mi țineți lumina pe umeri

Dar mai ales întunericul
Prin întuneric
cu respirația șoptită
Văd sunete de violoncel
Umbrele vântului de sub zăpadă
O agonie de care mă apropii
Cum somnul de o floare
Când în oglinzi îmi moare visul
Cel ce te privește acum
E urma sângelui meu
Și norul ultimei chemări

Îmi amintesc cum se întindea
Strigătul către celălalt mal
Printr-un fum imaginar
Frază cu frază
Se micșora în jurul meu
Clipa de deasupra valurilor
Un tobogan de stafii
Până-n străfunduri vedeam
Într-o petrecere de
dincolo de timp

Sufletul meu ia forma
Unui iepure care fuge
Înnebunind farurile
Într-o altă dimensiune
Absența născoceste
Această rătăcire
Când voi începe călătoria
Ca melcul prin altare
Memorând frigul

Cea mai frumoasă zi

Continuare din pagina 13

discursul directorului, scurt frumos, emoționant, având ca temă majoră ideea că pentru reușita în viață, nu notele sunt edificatoare, ci perseverența, iar din partea inspectoratului școlar, în cuvinte alese, li s-a transmis succes în viață, iar absolventa aleasă de colegi ca să-i reprezinte, valedictorianul, a ținut un discurs în numele absolventilor de o alesă frumusețe.

A urmat punctul culminant. Fiecare absolvent, îmbrăcat în robă, a pășit pe scenă și s-a oprit

un moment între cele două coloane, timp în care i s-a făcut prezentarea pe scurt a drumului ales, apoi a pășit în mijlocul scenei, momentul lui de maximă împlinire, cel la care a visat cei patru ani de liceu. I s-a înmanat o cravata, a fost felicitat de directorul școlii, a primit diploma și un fir superb de trandafir. Cei merituoși au mai avut iarăși un moment al lor special, au revenit pe scenă pentru premii și diplome speciale.

E ușor de înțeles, de ce nu m-am putut ridica în

picioare când nepoata mea a trecut pe scena, nici prima dată, nici a doua oară când a primit diplomele și a fost felicitată de inspectoarea de la învățământul școlar și apoi de eleva care i-a luat locul ca reprezentantă a elevilor cu problemele școlare. Mi s-a făcut inima cât un purice când am văzut-o pășind marțial între coloane, cu o privire mândră, supraveghindu-și bine emoțiile, de parca mi le-ar fi transmis numai mie, căci părinții erau în zorul mare al filmărilor și al fotografiilor.

Abia după ce au terminat cu problemele tehnice au dat și ei drumul baie-

relor inimii, asemenea celorlați părinți din sală care nu mai pridideau să-și ștergă lacrimile. Au urmat felicitări, îmbrățișări, sărutări...

Emoțiile nu ne-au părăsit nici la bufet. Îi urmăream cum își luau rămas bun între ei. Timpul nu le mai îngăduia o altă întâlnire. A doua zi plecau cei mai mulți la facultățile de unde veniseră și le acordaseră o săptămână de vacanță (nu chiar vacanta, este 'reading week' adică li se da doar de citit) timp anume acordat pentru această zi, considerată cea mai frumoasă a liceanului canadian.

Florentin Popescu

Deși propagatorii culturii albaneze în România nu sunt prea mulți la ora actuală (abia dacă se pot număra pe degete!), avem toate argumentele să putem afirma că, de câțiva ani încoace, există un adevărat curent în ce privește editarea scriitorilor din această mică țară europeană, între ale cărei nu puține bogății spirituale poezii ocupă un loc de prim rang.

Datorită eforturilor (adesea și materiale!) unui poet, Baki Ymeri, mai ales literații din Kosova s-au bucurat și se bucură de o prezență cu totul remarcabilă la noi. Paralel (ori dacă vreți, concomitent) cu aceste editări, din ce în ce mai mulți confrăți ai condeierilor din Kosova s-au dovedit/se dovedesc a fi tot mai interesați de cunoașterea literaturii care se scrie în acel ținut neocolit până în contemporaneitate de vitregiile istoriei. Astfel, poeți și prozatori din generația (biologică) de mijloc (Marius Chelaru, Mihai Antonescu, Monica Mureșan, subsemnatul) au avut/au prilejul, grație aceluiași infatigabil poet și traducător care este Baki Ymeri, să se familiarizeze cu creația kosovarilor, atât prin lecturi propriu-zise, cât și grație unor lansări de carte la București, în prezența autorilor kosovari. La două astfel de lansări am participat și eu, invitat fiind să prezint volume semnate de Sali Bashota și, respectiv, Jeton Kel-

Prezențe literare albaneze la București

mendi. Impresiile de atunci – anume că autori dintr-o țară mică scriu ceea ce se poate numi cu un termen comun poezie mare – mi-au rămas neschimbate până azi, ceea ce am și afirmat, de altfel, la vremea respectivă în câteva recenzii publicate în reviste.

Și iată că faptul de a mă întâlni oarecum ocazional și întâmplător cu texte și autori din Kosova n-a constituit ulterior o „temă de cercetare” ori de investigații ceva mai amănunțite, a format pentru o colegă scriitoare și publicistă, Monica Mureșan, obiectul unor studii și lecturi extinse la mai mulți scriitori kosovari, pe care i-a recenzat în reviste culturale, iar acum a strâns comentariile d-sale într-o carte intitulată (nici nu se putea

altfel!) *Kosova literară*, cu texte în ediție bilingvă, română și albaneză, în ideea ușor de înțeles că volumul va fi difuzat și citit atât în România cât și în locul de baștină al poezilor comentați. Culegerea, apărută la Editura Rafet din Râmnicu Sărat (2010) și editată în colaborare cu Uniunea Culturală a Albanezilor din România, reprezintă, fără îndoială, unul dintre acele evenimente literare care nu pot fi (și nici nu trebuie să fie!) trecute cu vedere, ca și oportunitatea tipăririi ei în contextul (nu numai cultural, ci și social și politic) actual, când armele au tăcut în Kosova și când kosovarii sunt din ce în ce mai hotărâți să-și afirme atât identitatea cât și valorile.

Doamna Monica Mureșan, acreditată ca

poetă și prozatoare (a publicat cinci volume de versuri, unul de proză SF și un altul de interviuri), fără a se fi specializat în critica și istoria literară, a purces, după cum singură mărturisește, la „descrierea” operelor/cărților asupra cărora și-a oprit atenția, „emoțional, subiectiv și pasional”. Această mărturisire, care poate fi luată și interpretată și ca un avertisment adresat cititorului, ori ca o „captatio benevolentiae”, nu diminuează cu nimic interesul lecturii, ci, așa zice, dimpotrivă, îl sporește. În fond, ieșirea din tiparele și din canoanele cu care ne-au obișnuit mai toți recenzenții este un gest salutar și benefic atâta vreme cât autoarea nu cade în păcatul denigrărilor și minimalizărilor și nici în cel al superlativelor laudative. Echilibrată în judecăți, căutând în tot locul să descopere și să pună în lumină originalitatea celui pe care-l comentează, d-na Monica Mureșan a pornit în demersul său critic de la ideea că, fiind ei prea puțin ori chiar deloc cunoscuți publicului românesc, poezilor kosovari trebuie să li se facă un portret cât mai exact cu putință. „Una din caracteristicile poeziei albaneze – zice d-na Monica Mureșan – este tocmai acea punere a vieții în slujba unor idei, anvergura orizontului de viață deschis larg emoției creative, cu lait-motivul

Continuare în
pagina următoare ►

Comentarii critice

Simion Bărbulescu

Vavila Popovici este o personalitate distinctă a liricii contemporane, autoare a mai multor volume de versuri și a altora de proză, aparute după 1993 și până azi...

Poezia pe care o scrie n-are absolut nimic livresc, fiind una a frumuseților tainice, rămase nemărturisite...

Individualitatea artistică a poetei remarcându-se prin

du-se prin „osmoza între realul anost și distilarea lui în metaforă” (am citat din Elena Cruceru și Tatiana Visescu). La rândul său, Aurel Găgiu reținea drept realități indiscutabile „concizia, lipsa de ostentație și de aici profunzimea demersului liric”. Autoarea știe să dea frâu liber sincerității, care alungă posibilitatea de elaborare a construcțiilor hibride, aride, lipsite de trăire și de vitalitate...

În roman, Vavila Popovici dispune de mijloace de investigare psihologică, analiza sa fiind matură și adâncă. Un alt comentator subliniază și prezența „multor considerații de ordin filozofic, social, politic” (vezi: Constantin Manuta). Am fi nedrepti dacă dintre aceste comentarii n-am reține și pe cele ale regretatului poet Nicolae Ioana care nota puținătatea informațiilor des-

pre autor prin faptul că aceasta trăiește departe de viața literară, versurile ei fiind apreciate ca adevărate perle poetice relevând „o grație a profunzimilor”.

Tuturor acestora le adăugăm intuiția lui Nicolae Manolescu de la debut, potrivit căreia poezia Vavilei Popovici ar fi „corectă și cuminte”. Acestor spicuiuri din comentarii critice doresc să le adăug și mărturisirea poetei într-un interviu recent, potrivit căreia poezia, literatura, constituie „un refugiu sufletească”.

Sensibilitatea autoarei este cu precădere nostalgică, poeta încadrându-se într-un postmodernism de factură romantică, concepția sa de viață (Weltanschauung) urmărește îmbinarea armonioasă dintre sacru și profan, într-o sinteză care o singularizează în contextul contemporaneității.

► Prezențe literare

auto-respectului și respectului valorilor dintr-un spațiu descris emoțional, subiectiv și pasional, datorită unei capacități reflexiv-filosofice.”

Așa privind lucrurile, autoarea își structurează volumul în două mari capitole: Kosova Literară și Poeți din Albania și România (aceștia din urmă circumscrindându-se „tematic” și spiritual ideii dominante a cărții). Scriam ceva mai sus că d-na Monica Mureșan e o poetă și, prin urmare, nu trebuie să ne mire

când descoperim că dacă fiecărui text câte un titlu original: „Sali Bashota: Exilul sufletului”, „Miradije Ramiqi – închizând în ramă culoarea iubirii”, „Ibrahim Kadriu: Lumina de veghe a poeziei albaneze”, „Lumea lui Basri Capriqi: un pângărit al ideilor”, „Nexhat Rexha: podoaba de aur a poeziei albaneze”, „Cu Adam Zaplluzha, când miturile plâng” etc., etc.

Impresionistă, dar și descriptivă, construită pe argumentele susținute de citate reprezentative (și aici se cuvine a spune că d-na Monica

Mureșan deține o anume știință a selecției, a decupării fragmentelor care îi pot susține aserțiunile), critica din acest volum este în egală măsură una de întâmpinare, dar și de inițiere într-un univers poetic pe cât de divers tot pe atât de incitant și de original în polivalența „temelor” și ideilor din scrierile fiecărui autor supus analizei. „Acești poeți – notează cu îndreptățire d-l Marius Chelaru, prefăcătorul culegerii - și-au adus în limba română nu doar propriile creații, ci fiecare în parte în felul lui

ne-a deschis o fereastră și spre ce anume înseamnă Kosova, nu doar în literatură, ci întru totul. Pentru că ei nu scriu doar despre propriile trăiri, ci (mulți dintre ei fiind implicați în activități civice, politice, de conducere ș.a.) vorbesc și despre conflictele care au măcinat în ultima vreme acea zonă, despre problemele sociale, despre viața de zi cu zi de la ei de acasă. Este un mozaic interesant nu doar de personalități, de viziuni literare, ci și de reflecții ale lumii din care provin.”

Gânduri și reflecții de final (5)

MOTTO :

„Trecut și viitor sunt în sufletul său ca pădurea într-un sâmbure de ghindă și infinitul asemenea, ca reflectarea cerului înstelat într-un bob de rouă” - Mihai Eminescu

**Alexandru
Manafu Târgoviște**

Nu pot încheia aceste rânduri fără câteva gânduri aparte pentru Tinerii Țării mele, acest filon de aur care, fără îndoială, se va ridica - nu încap nicio îndoială - din gaura neagră a nepăsării și neștiinței, în care se intenționează a fi afundați, până la dezintegrare, fără a li se acorda nicio șansă.

Există agresiuni ale căror efecte persistă mult timp, influențând geografia economică, țesutul social și conștiința colectivă.

Apărarea societății românești, a Neamului Românesc, trebuie să primeze împotriva oricui încalcă legea, dreptul ginților, care vine din vechime, oricând, fără nicio prescripție (prescripția fiind promulgată

din volumul „Cavaleria română“, editura CIEA, București, 2010

de cei ce protejează încălcarea legii, de anumite interese comune cu cei ce au încălcat-o).

Motorul schimbărilor pozitive într-o societate îl reprezintă tinerii, care refuză să accepte un adevăr relativ, mincinos, contestabil. Ei sunt cei ce nu sunt legați de interese politice ori religioase de moment, ei sunt cei ce caută un adevăr absolut, ei sunt cei ce dispun de ritmuri înălțătoare și pasiuni clocotitoare, ei sunt cei care se vor apleca asupra Istoriei Neamului și Țării.

Suntem oameni, suntem creatori, creație și totodată parte a creației, așa cum sunt milioane și milioane de alte creații. Suntem minunatele mașini perfecte pe care Dumnezeu le-a creat în marea și necuprinsa Lui înțelepciune, pentru a se bucura de ele. Din nefericire însă, cea mai minunată și mai complexă mașină este și cea mai diabolică din câte există.

Dumnezeu i-a dat omului puterea de a decide, de a alege, dar, din păcate, a uitat să-i spună direcția. Prea puțini aleg lumina, iar atunci când o fac, sunt excluși de societate. Trist, foarte trist.

Orizontul istoric al omului se amplifică pe măsura înregistrării de informații și de date noi și, în aceeași măsură, concluziile ce erau valabile pentru premergă-

tori, prezintă caracter și aspecte nesatisfăcătoare pentru urmași, impunând o gândire nouă asupra cunoștințelor, cu toată obiectivitatea.

Multe din cele afirmate altădată se impun a fi eliminate, deoarece suferă de erorile inerente ale unei cunoașteri limitate a faptelor istorice și, mai ales, ale unei interpretări subiective.

Luați aminte la ce spunea Napoleon Săvescu: „Pentru lichidarea unui popor se începe prin a-i altera, a-i șterge memoria: îi distrugi cultura, cărțile, religia, istoria și apoi vine altcineva care îi va scrie alte cărți, îi va da altă religie, altă cultură, îi va inventa o altă istorie (de origine latină ori slavă, după momentul politic).

Între timp, poporul începe să uite ceea ce este sau ceea ce a fost, iar cei din jur vor uita și mai repede; limba nu va fi decât un element de folclor care, mai devreme sau mai târziu, va muri de moarte naturală. Noile forme istorice vor aduce elemente și simboluri noi de adorație, care le vor îndepărta pe cele originare.

Din vechiul start spiritual vor rămâne undeva, la un etaj inferior al cunoașterii, numai câteva cuvinte, expresii, tradiții, impresii, fragmente, nume de localități, munți și ape, fără un

interes aparent.

Formele vechi care, cândva, au ocupat valența transcendentalului vor fi deplasate de forme noi, care vor dicta componența și funcțiile noului popor, așa cum s-a întâmplat cu noi”.

Luați aminte, pentru cine e familiarizat cu ideologia și psihologia maselor, nu este nimic nou. Ni se rezervă soarta unor marionete pe scena existenței, dirijate de guvernul din umbră. Iar când „...păpușarul va stinge lumina, va porni muzica și vor începe să întindă sforile. Una câte una, blajine, marionetele apar pe scenă, în lumina reflectorului, jucându-și inerente scena dinainte regizată cu multă grijă și pricepere de către păpușar.

La final, păpușile blajine și inerte, de altfel sufletul spectacolului, stau cuminiți, aruncate în cutiile lor prăfuite, iar pe scenă, în lumina reflectorului, apare păpușarul, adunînd bucuros aplauzele frenetice ale publicului”. Putem accepta, conștienți fiind, rolul de marionete și locul stabilit pe scena vieții de „păpușarul” modern al zilelor noastre? Sub nicio formă!

Condițiile noastre de viață sunt o oglindă a atitudinii noastre față de existență.

Va urma

Gheorghe Palel

Agamemnon (10)

Și nici n-o dau! Că vreau, cum v-am mai spus, să mă urmeze în Argos în palatul meu și unde stă Clitemnestra ce m-a blestemat și mi-a cobit ca zeii să mă piardă. De dînsa nu mai vreau să știu. N-am dreptul să am și eu pe lume o femeie? Nu-i cu nimic mai simplă Criseisa decît dușmana-mi Clitemnestra, în toate: Corpul frumos și mersu-i e plăcut, are talent la lucrul manual la care țin atît de mult Atrizii, eu nu mai vreau acum să mă despart de Criseisa! Mi-o doresc soție. Și ea mă vrea. S-o întrebăm pe dînsa!

ACHILE: N-o întrebăm pe o roabă, în consiliu, dacă robia ei e libertatea! Destul acestea-s mof-turi!

MENELAU: N-avem vreme să-i supărăm pe zei, să-ți fie bine! Consiliul hotărâște...

IDOMENEU (între-rupându-l): Așa a hotărît acum consiliul: O dăm pe Criseisa lui Criseu și-n veci de veci, slăvit să fie Apollo!

AGAMEMNON: Prea bine știți, că pentru a învinge eu n-am cruțat nici viața fiicei mele. Din renunțări mi-e calea spre victorie. Să meargă solii și să o aducă pe Criseisa, noua-mi renunțare!

ARIS: Îndată o vom aduce prea slăvite! *(Pleacă s-o aducă)*

AGAMEMNON: Mi-e soarta de necaz împresurată, mai mult de mine se ocupă zeii și regii greci. Că regele Achile pe voia cea mai rea le face toate. Dar nu-i nimic, mă voi gândi eu bine, o răzbunare trebuie-luați seama! Ce zici Achile, rege slăvit de Mirmidoni, fiu al zeiței Thetis? Criseisa la tatăl ei se-ntoarce! Să-ți răpesc pe dulcea ta Briseisa care-i sclavă?

ACHILE: Briseisa e iubita mea! Nu-i sclavă, uiți c-a fost în-săși marea preoteasă la templul sacru închinat lui Joe în Cicilia, orașul Lyrnese?!

AGAMEMNON: Ți-o voi

răpi, Achile. Nedreptatea și de la zei și de la muritori m-a învățat să-ncerc și eu să-mi iau o parte cit de cit din fericire, vezi bine, doar: Tu totul, eu nimica.

ACHILE: De mi-o răpești, vei supăra pe Thetis zeița care mie-mi este mama iar ea desigur te va pedepsi, și eu, să știi, n-am să mai intru în luptă și am să stau în cor-tul meu la vorbe cu prietenul cel mai iubit, Patrocle.

(Aris însoțit de patru sclavi, intră cu Criseisa.)

CRISEISA (către Agamemnon): Poruncă, prea slăvite!

AGAMEMNON: Te vei întoarce la tatăl tău! Apollo însuși cere să i te întorci. Eu n-am altă putere, consiliul a hotărît așa. Iar Chalchas a prevestit că-ntoarce-rea-ți acasă are să-l îmbuneze pe Apollo. Deci te vei duce la Criseu degrabă.

CRISEISA: Dar te-am rugat, ștăpîne! Nu-mi fărîma un vis de fericire! Îți sunt roabă.

AGAMEMNON: Nu mai vorbi. Mi-e inima lovită și de-alte profeții mai vechi. Doar știi... Te du cu bine! Cît mi-ai fost de dragă o știu doar zeii. Îți doresc drum bun!

(Criseisa iese însoțită de sclavi care au adus-o)

(Intră grabnic) **EURIPU:** A încetat cumplita ploaie de săgeți ostașii mulțumesc lui Agamemnon că l-a înduplecat în bine pe Apollo.

ACHILE: Cum ai putut a crede Agamemnon că minte Chalchas? Eu ți-am spus știi bine, oracolele zeilor nu mint, dar nu-i normal și nici nu-ți șade bine când comandantul nostru tu fiind, te lepezi așa de greu de mărunțisuri. Pentru iubire ai Venit la Troia?

Va urma

IDOMENEU: Ce are de spus Chalchas despre asta, oracolul care întotdeauna ne-a scos din toate-n care ne pricepem noi mai puțin ca el, dar ducem lupta?

CHALCHAS: Din nou voi supăra pe Agamemnon!

MENELAU: Dar supără-l și spune-ne odată!

CHALCHAS: Vă spun doar lucruri bine cunoscute, pe care voi nu le aflați acuma: Măritul Agamemnon a răpit pe Criseisa fiica lui Criseu ce-i marele prelat al lui Apollo și tatăl fetei l-a rugat pe zeu să ne fărîme în întregime oastea dacă Atridul nu-i redă fiica și numai astfel poate fi-mpăcat Apollo zeul zilei și-al luminii, conducătorul corului de muze, protectorul profeților și al meu slăvit să-i fie numele în veci!

AGAMEMNON (izbucnind): Iar minți! Oracol fals! Ești ca o piază!

ACHILE: Nu te-nfură. Oracolul nu minte! In felul asta și mai „mult îl superi pe marele Apollo. Înțelege și dă-o înapoi pe Criseisa!

AGAMEMNON: Asta nicio-dată!

CHALCHAS: Atunci victoria **AGAMEMNON (il între-rupe):** Oracolul nu știe a-mi prezice decît nenorociri și supărare. Oracol fals! Să știi, nu dau femeia! N-ai scos măcar o vorbă care mie să îmi aducă veste de bun augur. (către Achile:) Și tu, astăzi, făcându-l să vorbească pe-acest oracol în mijlocul grecilor ai spus că știi că marele Apollo ne-a pedepsit că n-am dat lui Criseu fiica înapoi.

Nicolae Bălășa

În viața de toate zilele ne punem, cel puțin periodic, întrebări de genul: „Ce este real și ce este simplă aparență?”, „Am fost obiectivi în tot ce am întreprins?”, „În ce măsură mintea noastră colorează sau chiar distorsionează lucrurile?”, sau „Poate mintea umană să știe adevărul despre viață și cosmos? Puse sub acest aspect, întrebările anterioare au caracter filosofic, însă, ele apar și în mod obișnuit în cadrul interacțiunilor umane, acolo unde trebuie să distingem faptele de fantezie. Problema percepției sau cum formează mintea noastră impresii și idei despre lumea naturală, a celorlalți și a sinelui, este foarte importantă pentru procesul înțelegerii.

Pe tema percepției și mai ales despre nevoia constantă de dovezi observabile pentru idei, a scris mult mai ales Francis Bacon (Amintiți-vă problema idolilor !). Dincolo de spusele sale, din studiile suficient de variate, se detașează ideile conform cărora,

Obiectiv - subiectiv

relație duală în cadrul înțelegerii sau formă speculativă de amețit omenirea?!

ceea ce se poate observa este, sau nu este tot timpul, exterior minții umane. După cum se știe, cele cinci simțuri majore ne informează despre înfățișarea „lumii exterioare” sau despre senzațiile, durerile și plăcerile corpului, dar ele nu ne dau acces la tot ce putem „observa” despre noi înșine sau chiar despre realitate, în general. S-au întâmplat cazuri când chiar observatorii pregătiți pot fi victime ale percepțiilor sau observațiilor greșite. Mai mult, rezultatele fizicii și astronomiei de azi ar fi de ajuns pentru a distruge orice iluzie conform căreia simțurile noastre ne înșală atâta timp cât ele nu descoperă în anumite cazuri, mai nimic direct (este vorba despre natura realității la nivel microfizic, microbiologic sau macroastronomic).

Metodele empirice ale științelor naturale, toate variantele metodei deductive generale, permanent consideră observația senzorială ca prim și ultim pas și criteriu de validitate. Aceasta, desigur, ajută la testarea obiectivității unei ipoteze. Ideea științifică clasică a obiectivității este total neadecvată ca standard al adevărului, deoarece este fixată pe lumea

obiectelor și, în această „fixație naivă”, pierde din vedere lumea subiectelor. Cel care vede este exclus în favoarea a ceea ce este văzut.

Problema clasică a cunoașterii este relația dintre subiect și obiect, care poate fi considerată și ca dilema „recepție-proiecție”. Mințile umane pot fi comparate și cu un aparat receptor ca radioul sau camerele de filmat și în același timp cu aparatele reproducătoare, precum casele de playback sau proiectorul de filme. Dilema care se creează constă în întrebarea: mintea umană funcționează sau poate funcționa simultan ca ambele tipuri de aparate? Pe scurt, mintea percepe ceea ce proiectează ea însăși? La această întrebare, pot fi formulate o mulțime de răspunsuri care au în general ceva în comun și anume:

1. Mintea, în condiții normale, percepe doar ce este „dat” obiectiv de la altceva, decât ea însăși. (Adesea numit naturalism sau „realism naiv”).

2. Mintea percepe ceea ce este dat obiectiv, dar mereu și numai cu ajutorul formelor „subiective” sau „proiecții” proprii, de cele mai multe ori ca interpretări

personale și/sau sociale (numit uneori interacționism sau constructivism).

3. Mintea creează tot ceea ce percepe sau concepe unele reprezentări la nivelul conceptual-perceptual relativ conștient, altele subconștient sau „supraconștient”. (numit uneori solipsism, uneori idealism ontologic, altele „mentalism”).

5. Mintea selectează pe larg și respinge datele (fie conștient, fie în mod obișnuit), în funcție de un model mental dobândit și/sau în funcție de mediu (numit uneori gestaltism, un fel de relativism perceptual).

6. Mintea percepe mereu și numai „fenomene”, acestea însemnând „orice reprezentări care îi apar conștiinței”. Fenomenele sunt recunoscute ca fiind mai mult sau mai puțin de origine subiectivă sau obiectivă (numit fenomenalism sau fenomenism).

Dincolo de toate aceste formulări, atâta timp cât mintea individului exprimă sensuri care nu sunt conforme cu realitatea, acele sensuri sunt subiective. Din cercetările făcute, s-a observat faptul că, „cu cât

Continuare în
pagina următoare ►

Sorin Calea ne provoacă (?)

continuare din pagina 16

îmi spune doar că ne-a dat o carte inteligentă, “cu cheie”, care trebuie citită (și) dincolo de suprafața textului. Modern la suprafață, modern și în adâncime, provocator chiar. Cartea se încheie cu trei pagini și câteva rânduri scrise la persoana a treia (curios e că personajele scriu mai fluent decât autorul; în general, textului i-ar fi folosit o corectură în plus), cu frazele din final, iarăși scrise aldin

(reiau ultimele cuvinte ale eroului: “Te iubesc și îți dau acum sărutul perlă...”), care parcă îl trimite și pe Radu (am uitat! cei doi se cheamă Ana și Radu; pământeanul e “cel care se bucură”, nu-i așa?...) în lumea virtuală, cea în care pare a dispărea și eroina. Prevăd cărții o frumoasă carieră literară. N-am fost entuziasmat de cărțile de până acum ale autorului, dar de data asta sunt.

► Obiectiv subiectiv...

este mai adevărată o abordare exprimată de minte, cu atât mai obiectiv, independent de mintea subiectivă, este sensul”. În consecință, înțelegerea ar trebui mereu să înceapă de la fiecare din sferele noastre subiective de sensuri personale. Înțelegerea este produsul unui continuu joc între percepții și concepții. Ca atare, noi nu creem sensuri formând idei originale pe care să le proiectăm asupra lucrurilor sau evenimentelor, ci înțelegem pe baza unor sensuri obiectiv formate care reprezintă percepții reale și concepții adevărate. Pe scurt, se poate spune că mintea (subiectivă) oferă forma oricărei expresii de sens, în timp ce ceva, independent de minte sau „în afara” ei, oferă conținutul (obiectiv) R. C. Priddy, *Beyond Science. On the Nature of Human Understanding and Regeneration of Its Inherent Values*, <http://home.no.net/rpriddy/indexbey.html>. Cu

alte cuvinte, putem vorbi despre ceva care devine inteligibil când i se găsesc corespondențe cu experiența umană și când are un anumit tip de utilizare sau scop.

Pe măsură ce înțelegerea progresează la o anumită persoană, formele dezvoltate în minte devin mai complicate și foarte extinse. Înțelegerea noastră progresează prin „autodezvoltare, perspectivele pe care le cuprinde cresc și orizontul mintal este extins, descoperind astfel o parte mai mare din realitatea experimentată”, ne spune Robert C. Priddy. S-a observat că în anumite situații, deși dezinteresați, putem descoperi sensul unor lucruri într-un mod mai obiectiv sau universal, chiar dacă nu putem ajunge la o înțelegere complet neutră sau obiectivă.

Lucrurile care rămân nepătrunse definesc limita înțelegerii creației sau cosmosului. De cele mai multe ori, mirarea (nu în sensul filosofic,

dat de către Descartes) și ura apar din lipsa înțelegerii, deci din limitele ei. Din acest motiv, a face o sinteză a faptelor, valorilor și ideilor ce duc la înțelegere, necesită o abordare amplă și din diferite sensuri. „Nu putem exclude din cadrul înțelegerii nici explicația causală, nici raționamentul logic, nici interpretarea teoretică și nici calitățile umane, precum sensibilitatea, respectul, identificarea compătimitoare sau aprecierea calitativă” (R. C. Priddy - ibidem). Pe scurt, înțelegerea autentică nu exclude niciodată astfel de elemente non-cognitive ca identificarea personală, etică și respectul pentru ceilalți. Diversele forme de activitate mentală – gândire, memorie, analogie, interpretare, rațiune, intuiție, precum și alte operații sau resurse numite – ne permit să descoperim conexiuni și relații între posibilele obiecte ale intereselor noastre.

De asemenea, trebuie

ținut cont de faptul că înțelegerea umană (în structura sa holistică) nu poate fi separată de calități umane ideale, precum veridicitatea, simpatia și empatia, deoarece ele sunt chiar motivația în căutarea înțelegerii. Orice formă de gândire care neagă dreptatea sub forma unei moșteniri comune și a unui scop viitor al umanității se separă ea însăși de sensul cel mai profund și mai sincer al „înțelegerii”, care este esențial orientată spre îndeplinirea scopurilor universale.

Înțelegerea faptului de a fi obiectiv sau subiectiv stă la limita și analiza tuturor factorilor care determină activitatea minții noastre îndreptate spre îndeplinirea celor mai înalte idealuri ale omenirii.

A „minții noastre îndreptate spre îndeplinirea celor mai înalte idealuri ale omenirii” am spus anterior. Sunt oare obiectiv sau subiectiv în afirmație? Voi ce spuneți?

Gavril Moisa

Oare câți dintre cei de azi, intuiau sau gândeau cu 2-3 ani în urmă, că Liga Scriitorilor din România, v-a cunoaște într-un timp atât de scurt o mișcare vectorială pe orizontală și verticală, că v-a lua o asemenea amploare, că se v-a bucura de un asemenea interes, de la Marea cea mare și până în nordul țării?

Liga Scriitorilor este o asociație profesională, deschisă, care nu se contrapune altor uniuni, asociații, societăți sau fundații similare, primind în rândurile sale, pe baza liberului consimțământ și a criteriilor de performanță profesională, scriitori care se simt solidari cu scopurile și obiectivele L.S. și nu sunt membri ai altor uniuni de creație literară (art.5/Stautul L.S.).

În cadrul L.S. pot fi primiți și alți scriitori și asociații de profil din țară sau diaspora, care consideră că această asociație profesională, este mai reprezentativă pentru ei. Scopul principal al L.S. este încurajarea, stimularea și promovarea creației literare în rândurile membrilor săi, pre-

cum și în rândul publicului larg, prin desfășurarea de activități culturale, literare și artistice, membrii ei putând avea calitatea de: stagiați, titulari sau onorifici (pentru scriitori consacrați și de notorietate).

Înființată la 10 octombrie 2006 la Cluj Napoca (din inițiativa unor scriitori locali) și până azi, Liga Scriitorilor a adunat sub aripile sale 30 de filiale locale, în: Banat (Doina Drăgan), București (Elisabeta Iosif), Vrancea (Victoria Vârtosu), Iași (Constantin Toni Dârțu), Dobrogea (Alexandru Birou), Dolj (Nicu Vintilă), Bistrița (Menuț Maximilian), Cluj Napoca (Iulian Patca), Brașov (Popescu C. Viorica), Vâlcea (Petre Petria), Argeș (Steluța Lucia Istrățescu), Arad (Sabin Bodea), Hunedoara (Ion Velica), Oradea (Nicolae Iștoc), Târgoviște (Ion Iancu Vale), Gorj (Petruț Victor), din care 12 filiale în străinătate astfel: Filiala Anglo-Saxonă (Mariana Zavati Gardner), Filiala Australia și Noua Zelandă (George Roșca și Ion Miclău), Filiala U.S.A. (Florentin Smarandache), Filiala Serbia

(Vasile Barbu), Filiala Spania (Alexandru Petrescu), Filiala Franța (Cornelia Cănușec), Filiala Italia (Gabriela Ciobanu), Filiala Canada (Virginia Mateiaș).

La nivelul filialelor se editează 11 reviste lunare și trimestriale. aproape toate filialele și-au constituit, coordonează și conduc Cenacluri literare proprii, la care participă membrii ligii, ai Uniunii Scriitorilor, dar și alți creatori (scriitori), nemembri ai acestor organizații profesionale.

În orașele și centrele de reședință, filialele locale au inițiat și organizat zeci și sute de activități și manifestări literare și cultural-artistice, contribuind la promovarea culturii, colaborând strâns cu Bibliotecile, Casele de cultură, Edituri, Asociații și Uniuni de creație, cu publicațiile locale, cu posturile de radio și T.V., cu Consiliile și Administrațiile locale. Filialele locale Vrancea și Banat, au editat în cursul anului 2010, două antologii locale.

Sub egida Ligii, a fost înființată Prima bibliotecă privată din Banat, urmând înființarea în viitor a unui lanț de biblio-

teci, în localitățile mai izolate de pe teritoriul țării dar și în comunitățile românești izolate de pe mapamond.

Liga Scriitorilor din România funcționează în baza Încheierii civile nr. 1531/CC/2007, eliberată de Judecătoria Cluj Napoca, Secția civilă, fiind înscrisă la Agenția Națională de Administrație Fiscală, cu codul nr. 21998990/26.06.2007. Aceasta poate fi accesată la adresa: <http://liga-scriitorilor-romani.com>

Consiliul director al Ligii: Ion Constantinescu, Al. Florin Țene și Gavril Moisa.

Din anul 2008, Liga Scriitorilor editează publicația trimestrială, „Agora literară” (Redactor șef, Iulian Patca), care poate fi citită și online pe adresa: <http://agora-literara.com> și patronează Cenaclul literar „Vasile Sav”, din Cluj Napoca. Liga și filialele locale au Siglă proprie, realizată de către scriitorul George Roșca din Australia.

Din anul 2010, Liga acordă anual Premiul „Virtutea Literară”, constând din „Medalia Virtutea Literară” și o

Continuare în
pagina următoare ►

Melania Cuc

Într-o dezvălire scriitoricească de cea mai elevată factură, cu un simț al dimensiunilor filosofice dublat de rațiunea jurnalistului care lasă urme pipăibile, dinspre contemporaneitate pentru viitorime, Al. Florin Țene aduce în prim planul editorial al începutului de an 2011, o carte cu valențe ce țin de cosmosul umanismului.

Portrete ale creației impersonale dar și accente care vin și dezvoltă elegant obârșia autorului, ba, chiar și destinul operelor vizate, sunt fixate în galeria de istorie literară cu vocație idubitabilă. Impresiile de critică literară sunt aprofundate cu rațiune, translatate într-un sistem al valorilor intrinsec și care în paginile cărții de față, devin documente dublate de metaforă.

Poemul, în sensul de

esență a ideii de creație, - sintagma pe care Al. Florin Țene o exersează în carte, este una ce ține de instrucția intelectuală idubitabilă a autorului. Curajos și frumos în demersul său literar, Al. Florin Țene leagă stările de dinaintea marelui diluviu-creativ de momentul în care Arta ca noțiune are locul ei, major, în circuitul ideilor care devin Cărți. Trava liul scriitorului aproape că dispăre în tumultul nunațelor, în aria de propagare a Ideii de unicitate. Generos dar și incisiv, dulce-amar în cuvântul rostit, autorul străbate lungul șir al cărților pe care le-a citit, a scris despre ele focalizând repere care, de cele

Dincolo de metaforă

mai multe ori, scapă cititorului de rând. Obișnuit cu exercițiul de „evaluare” a unui text, Al. Florin Țene lasă impresia unei ușurințe de exprimare în cadrul temelor pe care le abordează, dar, dincolo de frumusețea poematică de care da dovadă în exprimare, el demonstrează, cu o bază de date filologice că este printre puținii umaniști din zilele noastre care are idei personale, care știe să facă fuziunea între ceea ce se vede, se aude, se scrie în ultima vreme.

„Metafore care țin de mână ideile să nu rățăcească” (titlu cam stufos dar care nuanțează patima perenă a poetului Al. Florin Țene) aduce

într-o singură uniune tipic editorială, diversitatea ideilor pentru care, în subsidiar, se duc adevărate bătălii de gen, contemporane. Cartea de față este o mostră de eleganță a discursului despre Artă, -arta ca prag a desăvârșirii operei umanității, a acelui timp prin care se treieră creatorii, - făcătorii de metafore. Fără hiatusuri în lucrătura textului pe care îl desăvârșește, Al. Florin Țene reușește splendida „țesătură” care dă paginile cărții, impune prin seriozitatea cu care se implică în tot ceea ce face.

Avem în față încă una din cărțile BUNE care vor rămâne în rafturile bibliotecilor ca o dovadă a spiritului umanității, la general, și pe care scriitorul a reușit să-l împodobească cu încă o fărâma de filosofie, cu o jerbă de idei îndrăznețe și care îi aparțin în întregime.

► Liga Scriitorilor din România

„Diplomă de excelență”.

La propunerea președintelui Ligii Scriitorilor din România și de expresie română de pretutindeni, scriitorul și promotorul cultural Al. Florin Țene, în primăvara anului 2008, în unanimitate a fost ales Președinte de onoare al Ligii, scriitorul, istoricul și filozoful Artur Silvestri (19.03.1953 - 30.11.2008), un om cu o operă și personalitate complexă, un ctitor, enciclopedist și un spiri larg, plecat prematur în

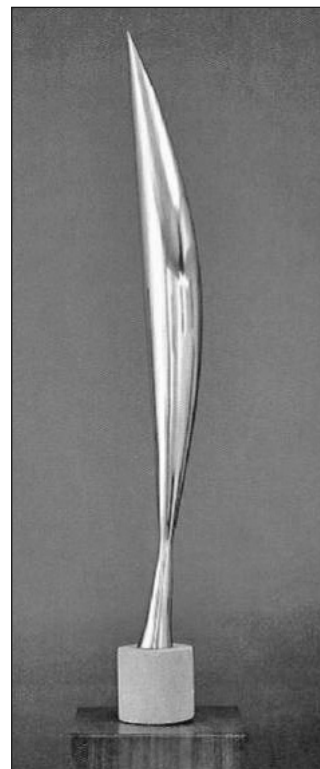
lumea veșniciei.

În perioada următoare, se intenționează înființarea în parteneriat cu Asociația Română pentru Patrimoniu, a unei edituri, pentru promovarea scriitorilor membri sau nemembri ai acestei organizații profesionale.

La această dată Liga se află în situația desfășurării demersurilor pentru obținerea statutului de organizație nonguvernamentală de utilitate publică, așa cum este U.S. După patru ani de la

înființare, Liga îndeplinește toate condițiile procedurale de recunoaștere și atestare, neexistând motive de respingere și dezamăgire a sutelor de membri cât numără la această dată, înscriindu-se în linia generală, caracteristică majorității statelor europene.

Liga Scriitorilor este un fenomen real, o componentă de necontestat al actului literar și cultural actual, o prezență tot mai activă și autorizată în peisajul literar național, un adevăr și nicidecum o ficțiune.

**Aurel Avram
Stanescu**

Cetăți pereche

Când satul se termina șoseaua despărțea distinct vegetația în două; în partea dinspre fluviu o lizieră de sălcii, scorbu-roase, începea pădurea stejarilor de luncă, plopilor și frasinilor care aruncau arome sălbatice de ghindă, verdeață și fluviu domolit; iarba înaltă, grasă și moale urca înspre cetate iar dincolo în zare, Dunărea, scăzută mult, lăsase o insuliță. din bolovăniș și nisip să iasă la iveală; peste șosea se lăsau abrupt câteva coaste prăpăstioase și făgașuri făcute de ploii; dealul, aparent inaccesibil, era acoperit cu tufe de jnepeni crescute la întâmplare.

Lumina înțelegerii o pătrunse brusc, încălzindu-i excesul de testosteron din pântec; avea nevoie de el însă bărbatul nu-i dădea posibilitatea; o evita mereu deși îi vedea trupul, ca o clepsidră nesfârșită, tremurând când își expunea singurătatea; îl urma în toate ideile trăsnite supunând-o la încercări suplimentare și inutile; acum alerga după el ațâțată de vârtoarea întrecerii, fericită că îl urmează la doi pași vrând să-i demonstreze că-i egala lui.

Urcau și îi simții răsuflarea aproape în ceafă, o lăsă să se apropie mai mult iar când îl prinse de mână pricepu că n-o poate refuza la nesfârșit; își potoli ardoarea fugind mai încet și trăgând-o după el. Hormonii dansau neîntrerupt, transpi-

rația și mai ales dorința își arătasera fața; încetini ritmul... aveau peste 10 minute avans față de ceilalți.

Acum escaladau cu efort cea mai înaltă creastă a unui tel din preajma Capidavei, cetate părăsită de arhangheli, așteptând vizita unor cuceritori inconștienți, amețiți de putere, bătându-și joc de singurătate, neștiind că în curând vor face ca cerul să se prăbușească în ape pe aceste meleaguri.

Totul pornise de la o provocare în grup: că nu poate urca acel versant iar ea îl urmă fără cea mai mică ezitare.

S-au scurs neauziți în vârf și s-au trezit pe un podiș întins, printre molizii pitici plantați în rezervație care-i fereau de privirile celorlalți; se opri brusc întorcându-se spre ea; intraseră într-un con de umbră jilavă și ea, își ciocni voit, violent, trupul fremătând de al lui; își lăsă sânii puternici să-l izbească în piept și alunecă spre pământ dezlănătă; surprins, antrenat de căderea și forța femeii o urmă vrând s-o protejeze însă ea îl cuprinse în brațe din zbor; se prăbușiră lent, cu încetinitorul, printre tufișuri; iarba aici era uscată, pârjolită și deasă însă tufele îi fereau de curiozități insalubre; câteva clipe cuprinși de pasiune n-au mai știut ce fac.. sărutul care pândeau de atâta vreme o copleși;

grupul era departe; uitând unde se află găfâind, întărâtați ca două animale flămânde se căutară scoțându-și ce haine aveau de prisos; se uniră într-o frenetică, profundă și neașteptată repezeală, agonizând de încordare; dorința îi ascunse până nu le mai păsa de nimic. În depărtare se auzeau nedeslușit grohăiturile mistreților, de tundră, împletit cu geamătul lor, distributiv, amestecat cu șoapte de chin în chemările greierilor; perechea stoarsă de nerăbdări știa că se află la adăpostul clipelor nesfârșite intrate în galeria rătăcirilor.

Pasiunea care-o pândeau de-atâta vreme îi liniști pe amândoi; rămaseră atemporal, nemișcați cu fața agățată de cer, dezgoliți de sentimentul inutilității, privind-se și tăinuindu-și nehotărârile; razele lumii se scaldau pe chipurile lor radioase. Se întoarse spre el cercetându-l cu atenție; începu să-l mângâie și alinte, întărâtându-l:

- Îi așteptăm sau le-o luăm înainte?

Se furișară înapoi printre copaci ca două umbre fugare ținându-se iarăși de mâini dar grupul răsfirat se apropia; fuseseră zăriți... de acum nu se mai fereau și alergau ca două victime disperate căutându-și sihăstriile. Ceilalți înțeleseseră și nu-i mai urmăriră, curând s-au

pierdut în cetate, prin ieșirile nenumărate, în labirinturile nesfârșite dintre pietre și ziduri până găsiră în situl transformat, locuința ispășită de tradiții și plină de vise bizare moștenite din viitorul tănuit; zestre care-au găsit-o aici le era suficientă... nu le trebuia decât o mână de fân răspândit la întâmplare, mirosind a floricele albastre din păduricea de pe malul strălucitor al Dunării.

Au luat mașina și s-au scurs nevăzuți prin ținutul dobrogean; au parcurs într-o clipită drumul, de la apa curgătoare la Marea cea mare, trecând prin sate părăsite de arșița zilelor, ajungând în sfârșit la altă cetate.

Histria, îi aștepta flămândă, gata să-și sacrifice milenii de pustietate.

Pelicanii majestoși se abăteau în cohorte asupra lacurilor din jur. El, vroia să-i ofere pește... un pește deosebit să întărească legătura lor neîntreruptă cu supușenia, neîngrădită de perspectiva imprevizibilului.

Au lăsat papucul alb pe un drum pierdut în nisip, bătut de căruțele braconierilor, împotmolit în bălți și stufăriș.

Peisajul se schimbase... au zărit doi copii alergând dezlănțați pe lângă bălți cu bețe în mâini iar ei... au luat-o încetișor dezlegați de jurăminte, îmbrățișați, împletind aripi eclectice, pândind și aspirând la

Continuare în
pagina următoare ►

Poeme de Nicu Tănase

Să juri că

n-ai să mă omori

Am fost cu tine în altă lume,
Am stat în ploaie amândoi,
Ploua frumos, adânc, cu spume,
Și nu era pic de noroi.

Ți-am mângâiat pletele ude,
Ce fericiți am fost atunci,
Ca doi copii fără de rude,
Uitați de datini și porunci.
Am fost în altă viață, noi,
Și prin istorii ne-am jucat,
Am stat în soare și în ploi,
Mamuți și miere am mâncat,

Ce lume am pierdut, fugind
Spre iluzoria izbândă!
De-atunci sperăm trăind
Mereu cu sufletul la pândă,
Eu te iubesc și acum din greu,
Hai să fugim în acea lume
În care plouă mai mereu
Frumos, adânc, cu calde spume,
Iar când, în soare uneori,
Mamuți și miere vom mânca,
Să juri că n-ai să mă omori
De primitiv te-oi săruta.

Împăcare

Cum să trec și-această stâncă,
Cum să mă împac cu tine,
Eu sunt glonțul ce așteaptă
Îmblânziri de carabine.

Nu în război, nu în aventură,
Dorul vreau să-l risipesc,

De ești pușcă, dragă pușcă,
Eu îți spun că te iubesc.

Cum să trec și-această rană,
Toamna ta întreg să fiu,
Scoate gloanțele din mine
Până nu e prea târziu.

De nu te așezi la masă
Despre pace să vorbim,
Lasă frunzele să cadă,
Nici copaci să nu mai fim.

Pune ca balsam pe suflet
Un sărut de armistițiu,
Să ne împăcăm spre seară
În tranșee de solstițiu.

Nu în război, nu în aventură
Dorul vreau să-l risipesc,
De ești pușcă, dragă pușcă,
Eu îți spun că te iubesc.

► Cetățî pereche

prinderea reginei peștilor... rândunica de mare; noi, muritorii avem ocazia o singură dată în viață să-i cercetăm privirea aprinsă și dinții înțeleștați a moarte; la cherhana, lipovenii îi așteptau să-și arate marfa ascunsă de ochii binevoitori ai șefilor; ameiți în aroma aspră a viitoarelor prăzi le căzuseră ca nadă-n plus victimele... peștii solzoși, argintii de un colorit indescifrabil aruncând iridescențe inegalabile... ca de fiecare dată erau uimiți de varietatea sorturilor.. au văzut păstrugi încovoiate, moruni uriași cu butoane osoase și pe mijloc un simplu cartilaj gălbui fluorescent; păstrăvi de mare cu punctișoare de-un colorit impresionant atingând toată gama spectrală; anghile uriașe cu sânge otrăvitor a căror vitalitate îi uluia când trebuia

să le apuce corpul alunecos; ele se rula în jurul mâinii ca un blestem cel proferau necesității carnivorelor... ciclică răzbutătoare vendetă; stavrizi, guvizi și minunatele scrumbii albastre, lufari ambițioși, neîntrecuți la gust, labani argintii egali orientați, chefalii prăpăstioși cu zalele curgând ca niște râuri neîntrerupte; la rând urmau barbunii mustăcioși, dragoni cu spini paralizanți, zarganul cu ciocul și spinarea verde, fosforescentă; bogăția mării le arătau cambule, calcani și limbi de mare cu nasturii gustoși și palmida roz-vineție, rechini promițători cu pielea întunecoasă și aspră; ultima a apărut regina, robustă cu aripile înfoiate încingând lanțuri brune, roșcat-verzui pe spate; fâlfâindu-le, se deconspira arătându-și dorsala albastruie-roză și burta galbuie. Au tresărit recunoscând-o fără tă-

gadă, și-au rămas uimiți de frumusețea ei nefească!

Animalele prezente din folclor: corbi, scorpii, cai, vulpi și pisicile maronii completeau tabloul viețuitoarelor mării din năvod, alături de vestiții curcani sălbatici care se strigau în curtea fără de sfârșit a pescarilor; când aveau nevoie, pescărușii erau momiți în plase cu o mână de mărunțiș: ceatal, hamsii, rizeafcă albă, gingirică, aterină și bacalia vicioasă fiindcă marea secătuită refuza să mai dea altceva drept hrană și trebuia văzduhul de lumină să satisfacă cererea neostoită a omului.

Au despicat mai mult decât suficient trecând prin spălătoria vieții.

Sătui de risipă și încărcăți de patimi pârjolite, au plecat înspre cetate unde-au găsit altă locuință lacustră acoperită de aștrii; își clădeau în nisip năzuințele, pigmentate într-un albas-

tru-cenușiu întunecat și profeții deșarte. Nu mai aveau ochi pentru nimic altceva, răscolind numai pentru ei, vârtejul amintirilor; se vedeau stăpânind rotocol, veșnicia împreună... asfințitul își lăbărta chipul neîndesutul al clipelor mai lungi ca orice închipuiri; fantomatice liniști dintr-un apus indicibil, franjurat în culori plâpânde... galben-roșiatice întăreau viziunile; văzduhul albastru se destrămase gradat prin goblenuri în degrade; lumina pătrunsese peste zgomotul apășător al înserării; marea înnegrită se bucura împingând spuma valurilor nesfârșite spre țărm iar întunericul, înstăpânit pe oriunde, arunca umbre lungi spectrale.

Pluteau singuratici răscolind secolele în așteptări; dezmațul pregătit de natură a căzut cu toate stelele din cer... se apropia furtuna întâlnirii cu astrul selenar!

Gheorghe A. Stroia

Nu pot să nu spun că există în viața noastră momente, al căror sens nu-l putem desluși. Că există lângă noi, în umbră sau într-o lume impusă artificial de ceilalți, oameni și destine care strălucesc, dar pe a căror lumină o recuzăm cu încăpățănare. Nu pot să nu mă simt mândru, să descopăr pe plaiurile vrâncene oameni care trăiesc doar pentru a scrie, care nu respiră, decât pentru a aduce celorlalți o rază de speranță. Despre un astfel de om - Ion Lazăr da Coza - am aflat nu de foarte multă vreme. Cu deosebită emoție, am început să citesc mai întâi versurile lui Ion Lazăr da Coza, strânse într-o carte de suflet, intitulată „Labirintul de zăpadă” (Editura Salonul Literar, Focșani - 2002). M-am simțit, pentru o vreme, ca un condamnat la nemurire, ce fusese uitat în labirintul timpului, fără a găsi o cale de scăpare. Până când am realizat că singura cale de evadare din „labirintul de zăpadă” era să rostesc pe rând fiecare poezie ca pe o incantație, pentru a mă elibera din rutina cotidiană, care mă ținea prizonier acolo. Cartea despre care aș dori să vă vorbesc este o minunată carte de povestiri, intitulată „Crucea umbrelor” (Editura Palas, Focșani - 2008). Este remarcabilă versatilitatea literară a autorului, care trece cu ușurință de la simbolistica liricii la complexita-

Ion Lazăr da Coza: „Crucea umbrelor” sau „Construirea valorilor unui destin pe reverberanta noblețe a propriilor rădăcini”

tea unei cărți de proză.

Aș începe prin a vi-l descrie pe autor, așa cum puțini îl cunosc: sensibil (delicat ca aroma unei flori crescute pe povârnișul unui deal, sub soarele amiezii) dar, viguros și stăpân pe sine (precum un falnic secular gorun răstăcit prin pădurea tânără). Iată ce spune talentatul poet Valeriu Anghel, care-i prefătează cartea și ne dezvăluie un Ion Lazăr da Coza, „Născut în ziua echinocțiului de primăvară-21 martie 1963, dar înregistrat, printr-un hazard, pe 2 aprilie - ziua păgubosului Tândală, zice el - Ion Lazăr, care, începând cu acest volum, își adaugă la nume denu-

mirea satului natal din Tulnicii Vrancei, n-a urmat, din cauza unei maladii, decât cursurile unui liceu dintr-o localitate brașoveană. Constrâns la un univers limitat, s-a dedicat scrișului, explorând în felul acesta alte și alte lumi. Prin anul 1987 avea să debuteze cu un poem în revista craioveană Ramuri. Au urmat apoi două premii la concursurile interjudețene de poezie, în 2001 primind Premiul Salonului Literar Dragosloveni (Vrancea) pentru debut cu volumul de poezii Labirintul de zăpadă. În decembrie 2006 debutează cu proză în revista ieșeană Convorbiri Lite-

rare, iar cu volumul de față editorial”

Ion Lazăr da Coza este o apariție literară insolită în peisajul vrâncian, plaiuri binecuvântate de Dumnezeu, care au dăruit istoriei literaturii române - nume de valoare, scriitori și poeți de frunte. Ce este oarecum caracteristic scriitorilor acestor locuri? Multe dintre lucrările acestora poartă o amprentă puternic locală, o specificitate a unei lumi, deosebit de pitorești. O lume în care undeva - uitată în nemurire - se păstrează obiceiuri și tradiții arhaice, ce uimesc încă prin originalitate și semnificații. Lucru, cu atât mai onorabil pentru literatura vrânciană, cu cât ne gândim că istoria este întregul format din istoriile unor locuri, ale unor rădăcini adânc înfipte în perenitatea neamului românesc. Așa după cum scrie și Ion Lazăr da Coza, care-și identifică numele cu cel al localității natale, un semn de prețuire dar și de vehemență în promovarea unicității plaiurilor vrâncene. Recunoaștem, din scrierile sale unele tradiții și obiceiuri strămoșești, pe care locuitorii de la munte le mai practică și astăzi.

În carte apar 12 povestiri - numărul 12 are (în sine) o simbolistică aparte. N-aș dori să fac o incursiune în numerologie dar, vreau să-i „demonstrez” autorului că este purtătorul unui des-

Continuare în
pagina următoare ►

tin promițător, că are astrele de partea sa și că energia care „țâșnește” din izvoarele ființei sale sunt profunde și sănătoase. Nu știu dacă și autorul s-a gândit la aceasta dar, aș dori să-i reamintesc că (din mai multe puncte de vedere) - 12 este numărul apostolilor, dar și al lunilor anului, fiind considerat simbolul echilibrului divin. Echilibru care-l și dovedește prin scrierea unor pagini de proză cu intriga și finalul foarte bine conturate. Numărul 12 e considerat a fi vechiul număr al încheierii unui ciclu, întrucât semnalează sfârșitul copilăriei și primele stadii ale maturității. Dacă ar fi să facem o analogie, putem spune că prin acest volum de proză, Ion Lazăr da Coza își dovedește că poate trece la următoarea etapă din cariera sa de scriitor: de la cea a poeziei – despre care se spune că este apanajul tinereții, la cea a maturității literare (proza). Iertată-mi fie, această scurtă paranteză dar, am făcut-o pentru autor, să-i mai colorez puțin zâmbetul și să-i trimită o rază de speranță la lecturarea acestor rânduri.

Și încheind paranteza „numerologică” de mai sus, putem trece la lucrurile de substanță ce pot fi spuse despre scriitorul Ion Lazăr da Coza și despre scrierile sale. Am regăsit în paginile cărții, multe întâmplări, pe care mi le aduc și eu aminte din copilărie. M-am revăzut copil, prin

rândurile acestei scrieri și am re trăit cu sufletul la gură fiecare cuvânt, fiecare frază. Ion Lazăr da Coza se pricepe de minune să creeze mister, să învâluie în ceață personajele, pe care apoi să le creioneze cu penița înmuiată în cărbune. În „Olarul”, autorul relatează despre obiceiurile funerare de la țară, când una dintre persoanele dragi călătorește spre o țară a umbrelor, din care nu se mai poate întoarce - decât ca amintire. Întâmplarea ni-l dezvăluie pe autorul-copil având o accentuată fragilitate emoțională, din care singura scăpare nu poate fi decât mângâierea mamei sale. Tăcut și gânditor, copilul de atunci își adresează tot felul de întrebări tulburătoare, care te poartă cu gândul la întrebările pe care omul și le-a adresat dintotdeauna: „de ce moare omul?”, „oare, moartea doare?”, „va mai veni cândva înapoi?”. Autorul nu răspunde în mod deliberat acestor întrebări, dar creează suspans și încarcă paginile cărții cu doza aceea de profund, de uman, confirmându-se în egală măsură, latura sensibilă a personalității sale. Partea descriptivă a întâmplărilor este amănunțită, se succed o multitudine de detalii care, așezate într-o succesiune logică, nu bulversează ci creează atmosferă, încălzesc spiritul.

Ion Lazăr se pricepe de minune să brodeze cuvintele, înșirând în fiecare povestire un fir epic

limpede, clar, reușind să-și păstreze o structură aerisită, logică, rațională. Deși limbajul scrierilor din „Crucea umbrelor” este unul modern, postarea cuvintelor în frază și sonoritatea lor este de multe ori una arhaică, autorul intenționând printr-un astfel de demers să creeze aura aceea de vechi, de autentic, să reconstituie vremurile cât mai aproape de strălucirea lor originară: „Săftica pierdea din firea ei băiețească și aluneca blând, cu forme și gesturi spre împlinirea de mireasă. În anul acela urșii munților s-au ascuns mai devreme în bârloguri. Totuși n-a fost o iarnă grea. M-am ascuns în obște, am încropit un gard, ca să știe și alții că acolo va fi locul rădăcinilor mele, am pus bolovani de temelie și-am ridicat casă cum nu mulți visau pe la fresce bătrâne, făcătoare de minuni. Vândusem eu toate mioarele și toți batalii, dar cu banii luați abia reușisem să-i pun chipiu de șindrilă... Gândul mi-era numai la Săftica. Toți o poșteau în horă, toți vroiau să o învârtă-n joc. Se arăta veselă și zglobie când dănțuia cu alții. Se îmbujora. Când o chemam eu, parcă își petrecea duhovnicul la babe să-l descânte de deochi” (Alte veri). Prin stilul clar și concis de a povesti, dar și prin culoarea pe care autorul o dă personajelor sale, am revăzut (de multe ori) firul epic ale operelor marilor prozatori (Marin Preda, Ioan Slavici, Ion Creangă

și de ce nu – construcția sintactică a frazelor lui Fănuș Neagu).

Deși multe dintre povestiri au fost scrise într-un registru grav, ele au un subtil umor de circumstanță, ce reușește să descrețească fruntea cititorului și să-i redea pofta de lectură. Personajele cărții sunt creionate cu foarte mare atenție, sunt pitorești, unele parcă desprinse din poveștile neamului, altele continuând filonul de aur al unor scrieri memorabile (Moromete). Destinele personajelor cărții sunt deseori tragice, autorul lăsând povestirilor sale un final deschis, ușor ambiguu, incitându-și cititorul la completarea acestora fie prin „construirea” unui scenariu propriu, fie prin interpretarea mesajului de final. Unele secvențe ale cărții sunt de factură fantastică, acestea conferind povestirii în sine, o doză de mister - fie de inedit, fie de poveste (Comoara). Dedicățiile povestirilor cărții sunt adresate unor personalități vrâncene de care autorul este legat afectiv și cărora le datorează începuturile sale literare. Sunt nominalizați poeți, precum: Dumitru Prîcop, Gheorghe Sbârțog, Constantin Ghiniță, Ion Panait, Corneliu Fotea, întrați deja în valorile de patrimoniu ale culturii vrâncene și naționale. Prin rostirea unor astfel de nume, autorul ne ilustrează fondul său sufle-

Debut poetic Mihai Ardeleanu

Dar tot speram că, poate,
Veni-va-n Timp o zi,
Să le-implinesc pe toate.

Acum mă-ntorc rănit,
Acasă, printre aștri,
Să gust iarăși din cupa,
Înțelepciunii Geniilor sihaștri.

Si-atunci privirea-mi va răzbate,
Către firavul Cerc de jos,
În care tot ce-i efemer se zbate,
Făr' de folos, Făr' de folos.

Talazurile

De ce se-ntorc doar doi pescari,
Din trei plecați în larg?
Oh! Sunt sigur că talazurile mari,

Au sfărâmat încă un mic catarg,
Ducând către străfunduri,
Bărcuța amărâtului pescar,
Ce strigă disperat la cei scăpați,
Dar e-'n zadar,
Căci de-l ajută,
Sortiți vor fi să piară și ei,
Alături de acel pescar
cu soart-amară
Și astfel, de pe țărmu-'nsingurat
de grabnica-'nserare,
Nici cei pescari rămași
n-or să se vadă-n zare.

Gândacul

Tu ai făcut din mine-un ucigaș,
Gândac rebel ce rățăceai
prin baia casei mele,
În amintirea mea tu
Ți-ai făcut făgaș,
Și mi-ai lăsat în suflet trăiri grele.

Tot mă gândesc că drept
eu nu aveam,
Ca să opresc din drumul ei o viață,
Mai bine te-aruncam pe geam,
Chiar dac-afară era frig,
zloată și ceață.

Iubire printre aștri

Mă-mbăt cu-a mea iubire,
Cu chipul drag din suflet
Și-ncerc în crunta-mi fire
Să-i fac și Ei un loc de umblet.

Dar draga mea iubită,
Doar efemeru-l gustă,
Iar tot ce este-astral,
Se pare c-o dezgustă.
Sunt prins de Ea cu focul,
Ce-mi arde tot în suflet,
Și nu-i găsesc în veșnic,
Acea cale de umblet.

Știam c-așa va fi,

► Ioan Lazăr da Coza

tesc: senin, curat și plin de recunoștință față de oameni – în genere. Ce este special în proza lui da Coza? Un fior aproape liric, care-i trădează veleitățile poetice, o emulație unică, ce te „prinde” prin relatările sale de calitate. Spre finalul cărții, autorul revine cu povestiri din timpul nostru, în care problemele legate de integrarea europeană și creșterea punctului de pensie sunt aprig dezbătute, ca într-o poiană a lui Iocan. Sentimentul pe care ți-l dă o astfel de lectură este acela de confort, de profunzime, purtând o simbolistică

specială. Scrierea de față este – cu certitudine – o scriere puternică, purtând amprenta unică a autorului – originalitate, forță și vitalitate. Pentru Ion Lazăr da Coza, scrisul este un perpetuum mobile, care îl animă, îl revigorează, îi ascute simțurile și mintea. La masa sa de scris, autorul se simte în elementul său, se simte împlinit și o dovedește din plin, creînd pagini memorabile. Lumina degajată de scrierile lui Da Coza este specială: este lumina sufletului care scrie din dragoste față de oameni, din dorința sa de înțelegere și confirmare a unor adevăruri. Pot spune – și este un punct de vedere

strict personal – despre „Crucea umbrelor”, că este „jurnalul nescris” al unui sat, ale unor rădăcini de care autorul se simte foarte mândru și este îndreptățit să se simtă astfel. Vă îndemn să citiți povestirile din „Crucea umbrelor”, pentru a vă încărca cu secvențe de veritabilă literatură, scrise cu patos și cu o rară sensibilitate.

Sunt sigur că vocea autorului – cu timbrul său unic – o vom auzi, cale de multe scrieri de acum încolo, pe care n-o putem primi decât cu bucurie, de fiecare dată. Îi urez vrânceanului - ce mustește de talent - drum bun pe calea pe care se regăsește din plin, aceea a unei vocații și a unei forțe creatoare spectaculoase !

Brăduț Florescu,
Thailanda

României i-a dispărut rostul. E o țară fără rost, în orice sens vreți voi. O țară cu oameni fără rost, cu orașe fără rost, cu drumuri fără rost, cu bani, muzică, mașini și țoale fără rost, cu relații și discuții fără rost, cu minciuni și înșelătorii care nu duc nicăieri. Există trei mari surse de rost pe lumea asta mare: familia (bătrânii), pământul și credința.

Bătrânii

România îi batjoco-rește cu sadism de 20 de ani. Îi ține în foame și în frig. Sunt umiliți, bruscați de functionari, uitați de copii, călcați de mașini pe trecerea de pietoni. Sunt scoși la vot, ca vitele, momiți cu un kil de ulei sau de mălai de care, dinadins, au fost privați prin pensii de rahat. Vite slabe, flămânde și bătute, asta au ajuns bătrânii noștri. Câini ținuti afară iarna, fără măcar o mână de paie sub ciolane. Dar, ce e cel mai grav, sunt nefolosii. O fonotecă vie de experiență și înțelepciune a unei generații care a trăit atâtea grozavii e ștearsă de pe bandă, ca să tragem manele peste. Fără bătrâni nu există familie. Fără bătrâni nu există viitor.

Pământul

Care pământ? Cine mai e legat de pământ în

România, o țară fără rost?

țara aia? Cine-l mai are și cine mai poate rodi ceva din el? Majestatea Sa Regele Thailandeii sustine un program care se intitulează „Sufficiency Economy“, prin care oamenii sunt încurajați să crească pe langa case tot ce le trebuie: un fruct, o leguma, o gaina, un purcel. Foarte inteligent. Dacă se întâmpla vreo criza globală de alimente, thailandezii vor supraviețui fără ajutoare de la țările „prietene“. La noi chestia asta se numește „agricultura de subzistență“ și lui tanti Europa nu-i place. Tanti Europa vrea ca țărani să-și cumpere roșiile și soriciul de la hypermarketuri frantuzesti și germane, ca de-aia avem UE. Cantatul cocosilor dimineata, latratul vesel al lui Grivei, grohaitul lui Ghita până de Ignat, corcodusele furate de la vecini și iazul cu salcii și broaste sunt imagini pe care castratii de la Bruxelles nu le-au trait, nu le pot înțelege și, prin urmare, le califică drept niste arhaisme barbare. Să dispară! Din betivii, lenesii și nebunii satului se trag astia care ne conduc acum. Neam de neamul lor n-a avut pamant, ca nu erau în stare să-l muncească. Nu știu ce înseamnă pământul, cata liniste și cata

putere îți da, ce povești îți spune și cât sens aduce fiecărei dimineți și fiecărei seri. I-au urât întotdeauna pe cei care se trezeau la 5 dimineata și plecau la câmp cu ciorba în sufertaș. Pe toți gângavii și pe toți puturoșii ăștia i-au făcut comuniști primari, secretari de partid, șefi de pușcării sau de cămine culturale. Pe toți ăștia, care au neamul îngropat la marginea cimitirului, de milă, de silă, creștinește.

Credința

O mai poartă doar bătrânii și țărani, câți mai sunt, cât mai sunt. Un strai vechi, cusut cu fir de aur, un strai vechi, greu de îmbrăcat, greu de dat jos, care trebuie împăturit într-un fel anume și pus la loc în lada de zestre împreună cu busuioc, smirnă și flori de câmp. Pus bine, că poate îl va mai purta cineva. Când or să moară oamenii ăștia, o să-l ia cu ei la cer pe Dumnezeu. Avem, în schimb, o variantă modernă de credință, cu fermoar și arici, prin care ți se văd și țâțele și portofelul burdușit. Se poartă la nunți, botezuri și înmormântări, la alegeri, la inundații, la sfințiri de sedii și aghesmuiri de mașini lu-

xoase, la pomenirea eroilor Revoluției. Se accesorizează cu cruci făcute în grabă și cu un „Tatăl nostru“ spus pe jumătate, că trebuie să răspunzi la mobil. *Scuze, domnu' părinte, e urgent.*

Fugim de ceva ca să ajungem nicăieri. Ne vindem pământul să facă ăștia depozite și vile de neam prost pe el. Ne sunăm bunicii doar de ziua lor, dacă au mai prins-o. Bisericele se înmulțesc, credincioșii se împuținează, sfinții de pe pereți se gândesc serios să aplice pentru viza de Canada. Fetele noastre se prostituează până găsesc un italian bătrân și cu bani, cu care se mărită. Băieții noștri fură bancomate, joacă la pokere și beau de sting pentru că știu de la televizor că fetele noastre vor bani, altfel se prostituează. Părinții noștri pleacă să culeagă căpșune și să-i spele la c** pe vestici. Iar noi facem infarct și cancer pentru multinaționalele lor, conduse de securiștii noștri. Sună-ți familia, pune o sămânță într-un ghiveci și aprinde o lumânare pentru vii și pentru morți.

Într-o atmosferă de sărbătoare, în data de 17 ianuarie 2011, au fost celebrați cei 161 de ani de la nașterea marelui poet Mihai Eminescu la Liceul Teoretic "Petru Cercel" din Târgoviște.

Activitatea, inițiată și coordonată de bibliotecar Gabriela Stroescu, a avut drept obiective: evidențierea rolului bibliotecii școlare în educația tinerilor, îmbogățirea universului de cunoaștere, dezvoltarea creativității literar-artistice, îmbogățirea cunoștințelor cu privire la viața marelui poet, memorarea celor mai semnificative dintre poeziile eminesciene, dezvoltarea interesului pentru lectură, utilizarea metodelor clasice și moderne pentru informare și comunicare.

Pentru atingerea obiectivelor au fost implicați elevii clasei a X-a F îndrumați de profesor Veronica Lică și bibliotecar Gabriela Stroescu.

La acțiune au participat: Profesor Aurelia Căliman, directorul Liceului Teoretic "Petru Cercel" din Târgoviște și profesor Iustin Groescu, consilierul educativ al liceului.

Activitatea a cuprins următoarele secțiuni: **1. Să știm mai multe despre Mihai Eminescu**, prezentări realizate de elevii Cristina Coman și Mihaela Bucur. **2. Să ne amintim de Eminescu**, film documentar despre viața scriitorului, prezentat de bibliotecar Gabriela Stroescu. **3. Eminescu**

Dor de Eminescu

inedit, prezentări de materiale în care sunt surprinse întâmplări inedite din viața poetului: corespondența de dragoste dintre Veronica Micle și Mihai Eminescu (Stângaciu Dumitrescu Sebastian), despre societatea vremii – petrecerea timpului liber, teatru, parcuri, vestimentația (Roxana Chițescu și Eleonora Câmpeanu), critică literară (Diana Petcu). **4. Colaje realizate de elevi** – concurs la care au participat elevii: Roxana Chițescu, Eugenia Gavrila, Mădălina Vârjoghe, David Cojocar, Lavinia Badea, Mădălina Râncă. **5. Prezentare de carte**. Expoziție realizată și prezentată de elevi cuprinzând diferite ediții ale volumelor de poezii ale lui Eminescu, albume de romane pe versurile lui Eminescu, dicționare și cărți ilustrate. **6. Omagierea lui Eminescu - „Luceafărul poeziei românești”** – concurs de recitări din lirica eminesciană. Au intrat în concurs poeziile „Eu nu cred în Iehova” recitată de Mihaela Bucur, „Lacul” recitată

de Chițescu Roxana, „Când însuși glasul” recitată de Raluca Mototolea, „Mai am un singur dor” recitată de Silvia Pencea, „Odă (în metru antic)” recitată de David Cojocar, „Crăiasa din povești” recitată de Lavi-

nia Badea, „Și dacă” recitată de Marian- Alexandru Matei.

În încheierea activității organizatorii au înmănat tuturor elevilor diplome de participare și premii. La secțiunea Colaje realizate de elevi locul I a fost acordat elevei Chițescu Roxana iar locul al II-lea elevelor Gavrila Eugenia și Vârjoghe Mădălina. La secțiunea Concurs „Dor de Eminescu” premiul I a fost acordat elevei Bucur Mihaela pentru recitarea poeziei „Eu nu cred nici în Iehova” iar premiul al II-lea, elevului Cojocar David pentru recitarea poeziei „Odă (în metru antic)”.

Vreme trece, vreme vine...

Elevii școlii „Prof. Paul Bănică” din Târgoviște au participat, cu ocazia aniversării zilei de naștere a poetului Mihai Eminescu, la spectacolul „Vreme trece, vreme vine...” organizat de bibliotecar Cătălina-Valentina Săvulescu împreună cu profesorii catedrei de limba și literatura română a școlii și în parteneriat cu Casa Corpului Didactic Dâmbovița prin bibliotecar Manuela-Elena Dragoș.

În cadrul activității, organizată în cancelaria școlii, au răsădit poeziile și cântecele compuse pe versurile poetului Mihai Eminescu, prezentate de elevii claselor primare.

Elevii claselor a III-a și a IV-a au prezentat un montaj literar închinat

marelui poet iar elevii claselor I și a II-a au participat la concursul de recitări ai cărui premianți cu locul I au fost elevii: Raluca Mateoiu, Miladia Gheorghe și Ștefan Gusti.

A avut loc și un concurs de desene și colaje cu tematică eminesciană la care au participat toți elevii școlii. Premianții acestui concurs au fost elevii: Ana Diaconescu, Cristina Iordache și Cătălina Preda.

În încheiere au fost înmănat diplome și medalii câștigătorilor și diploma de participare tuturor elevilor și cadrelor didactice care au contribuit la reușita acestei activități.

**Pagină realizată de
Manuela-Elena Dragoș**

Iuli Mărculescu nu mai este, „Jurnalul în piatră și șită” rămâne

Nu de prea multă vreme Iulian Mărculescu a părăsit aceste meleaguri pământene, lăsând în urma lui regrete și lacrimi, pentru că așa cum veți vedea în continuare a fost o persoană și o personalitate de o excepțională condiție umană. Cu șase ani în urmă, cu ocazia împlinirii a 80 de ani de viață și a apariției volumului al doilea a cărții sale „Jurnal în piatră și șită” (a mai publicat cărțile „Jurnalul unui analfabet” și „După 30 de ani”), bunul său prieten, prof. dr. Radu Negoescu, scria în prefața acestei cărți:

„Iuli adună 80 de ani dintre care vreo 70 petrecuți la mașina de cusut, cu un ochi în sfioricele iar cu altul afară prin vitrina larg deschisă către fărtații din Pietroșița pentru a înregistra întâmplările despre care face astăzi, cum bine spune Ion Iancu Vale, încă-mărturisire.

Dacă ochii sunt astfel ocupați, mintea, ehei, colindă prin văi și munți, pe la horoabe și schituri alergând după iele mai mult sau mai puțin dâmbovițene, după miros de fân cosit, după parfum de țuică trasă din scurt... Cu ochii și mintea astfel ocupate nu e de mirare, că vreo cusătură va fi fost luat-o razna spre sudălmisire de la Nea Nică în-

ainte ca, în anii libertății de astăzi, Iuli să stea mai ales la masa de scris decât la Zingerul strămoșesc al anilor 30.

Iuli din viață este simplu, sincer și credincios așa cum ar fi să fie tot pietroșițeanul acestor 8 decenii din urmă dacă nu l-ar fi, într-o măsură, scâlciat frecușul cu răutățile acestei lumi.

Iuli din carte pune peste viața zilnică a Pietroșiței harul talentului său ce limpezește spre slăvi și posteritate gândul curat, alungând la fund zgura păcatelor noastre, individuale sau de obște.

Astfel desprinzând limpezimea de suflet de balastul neputințelor omenesti, Iuli face lucrare ziditoare, inspirată de Pietroșița dar rezonând cu mulți dintre megieșii noștri nord dâmbovițeni și poate chiar cu sufletul românesc „in toto”.

Dacă în volumul întâi Iuli vorbește de timpuri preistorice, pentru Pietroșița tineretului actual,

ce nu împiedică totuși citirea lui pe nerăsuflăte, volumul doi ne pune pe masă istorii contemporane ale majorității azi-trăitorilor. Este de așteptat ca unul sau altul să se regăsească chiar în litera textului după cum toți se vor bucura reînspirând filtrate prin sensibilitatea lui Iuli, spiritul (pneuma) locurilor și evenimentelor care le-au marcat viețile.

Prin asemenea întreprinderi se clădește spiritul comunitar îndreptat spre senin și pace, adică spre Dumnezeu, înainte de aplecarea spre mândrie deșartă sau competiție arțăgoasă

cu alții.

Discursul este tonic. Sinceritatea – eliberatoare – poate scandaliza pe unii, dar nu pe omul liber Iuli Mărculescu care ne propune (cu voie de la Orița totuși) deconspirarea unor întâmplări de viață personală ce rămân de obicei bine pitite. Ironia și autoironia îl lasă să-și ia zborul spre cântecul de senin și voie bună la toate mesele sale, de scris, de croitorie, de petrecere – unde îl așteptăm cu drag în continuare.”

Acum, nenea Iuli nu mai poate fi așteptat decât în vise, căci „oamenii buni nu mor, ei rămân în visele și amintirile celor care i-au iubit”. Și mulți vor fi cei care îl vor visa și își vor aminti de el de acum încolo, „Jurnalul în piatră și șită” fiindu-i chezaș de neuitare.

**A consemnat
Ion Iancu Vale**

Stimată prietenă/prieten, Stimată colaboratoare/colaborator,

Așa cum ai observat din analiza website-ului www.antreprenorial.ro, proiectul cu titlul „Stimularea spiritului antreprenorial și a mediului de afaceri prin îmbunătățirea performanțelor întreprinderilor și dezvoltarea competențelor manageriale și antreprenoriale” se va derula pe baza unui parteneriat încheiat între Universitatea din Craiova (Beneficiar) împreună cu un partener transnațional (INSTITUTO DE FORMACION INTEGRAL - Spania) și doi parteneri din România (SC EULINK PRO SRL București și SC GLOBAL COMMERCIUM DEVELOPMENT SRL București).

În data de 17 decembrie 2010 a fost inaugurat Centrul-pilot Târgoviște, centru de coordonare a activității pentru întreaga Regiune Sud-Muntenia. La acest centru au început înscrierile pentru Grupul-țintă, grup care va cuprinde persoane care au domiciliul sau locul de muncă/locul de studiu în zona urbană a județelor Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova, Teleorman.

În grupul țintă se pot înscrie persoane din conducerea IMM-urilor, întreprinzători, angajați, persoane interesate de inițierea unei afaceri (mai multe detalii privind modalitățile concrete de instruire sunt date în anexa 6).

Practic, orice micro-intreprindere sau IMM care dorește să își îmbunătățească capacitatea antreprenorială poate face acest lucru prin integrarea în cadrul acestui proiect (a se vedea Obiectivele specifice din cadrul website-ului www.antreprenorial.ro). De asemenea, orice persoană, fie tânără, fie adultă, ce dorește să inițieze o activitate poate găsi forme de instruire sau de consiliere antreprenorială, prin intermediul acestui proiect.

Sloganul „Investește în oameni”, slogan specific fondului FSE-POSDRU, este o realitate concretă care ajută la educația continuă a celor cu spirit antreprenorial.

Concret, înscrierea în Grupul-țintă înseamnă, în această etapă, completarea Anexelor 1, 3 și 4, ținând cont de precizările din Anexa 5. În măsura în care sunteți interesați de forma/conținutul acestui proiect, vă rugăm să ne contactați fie în scris, fie telefonic.

Pentru detalii suplimentare (ANEXE) accesați website-ul <http://www.antreprenorial.ro>.

Cu deosebită stimă, Nicolae POSTA
Coordonator local - Centrul Pilot Târgoviște
Telefon: 0721 001 010
E-mail: targoviste@antreprenorial.ro
Website: www.antreprenorial.ro

La moartea tatei

A fost în vara asta un vifor nepereche
O ceață-adâncă, groasă se revărsa din cer
Se auzea un vuiet ca de nebună streche
Vibra strident lumina ca o vergea de fier

Mustea în loc de apă leșie din izvoare
Și-un corb cu cioc de plumb pe casă-ncremenea
Mișcarea și viața se închegau sub soare
Urla câinele-n poartă și tatăl meu murea

Cu slăbiciune mâna-i se întindea spre mine
Și se răcea încet în palma mea de foc
În curte creșteau ruguri de lacrimi și suspine
Plângeau măicuța, frații cu casa la un loc

Când ultimul răsuflet m-a-nfiorat pe față
Și-o lacrimă-i căzu din ochiu-ncremenit
S-a răsucit în pieptu-mi un hohot ca o ață
Și-o poartă grea, de fier spre zare s-a trântit
Pleca nu-prea-bătrânul, nemângâiatul tata
Un brad neaplecat de vânturi și de ploi
Privirea-i de mătase și-o inimă ne-alta
Le înghițea pământul, le ascundea de noi

Țipa pe mine carnea și nu puteam să plâng
Fiindcă s-a dat cu totul și-n loc nimic n-a vrut
Decât să fim cu toții pe lângă el - un crâng
De arșițe și geruri neatins și nebătut

La fruntea lui icoană lucrată în argint
Mi-am revărsat preaplinul de remușcări ascunse
Mă iartă-acuma tată în ceasul ăsta crunt
De câte ți-am greșit și vrute și nevrute

Și plimbă-te senin prin verzile păduri
Căci eu mi-oi ține drumul ce-mi e predestinat
Și vino-n miez de noapte prin vise să mă furi
Să mă-ncălzească iar surâsul tău brumat.

IIV

Dragi cititori,

Urmare a nenumăratelor apeluri de ajutor în găsirea persoanelor dispărute în urma cutremurului din Christchurch, instituim „Celula de Criză” a revistei Pagini Românești în Noua Zeelandă, pentru a putea fi mai organizați și eficienți în primirea și transmiterea informațiilor.

Pentru cei din țară care doresc să afle informații despre cei

Celula de criză Noua Zeelandă

dragi, vom încerca să aflăm rapid aceste informații pentru dumneavoastră. Pentru cei care dețin aceste informații, vă rugăm să ni le transmiteți imediat, pentru a le putea transmite mai departe în România sau în lume. Adresa noastră de

e-mail este: romanian-pages@yahoo.co.nz

Telefonul mobil: Cristi Dumitrache 0064210575124

Orice detalii aveți, vă rugăm să ni le trimiteți de urgență la datele de contact de mai sus. Suntem în permanent contact cu părintele

Emanuel Crainic din Christchurch și cu ambasadorul României la Canberra, domnul Mihai Stuparu.

Mulțumim pentru orice informații și să sperăm că îi vom găsi sănătoși.

Numai bine,
Cristi Dumitrache

**„Pagini românești
din Noua Zeelandă”**

În acest număr au semnat...

Ion Iancu Vale	pag. 3	Nicolae N. Tomoni	20
George Filip	3	Florentin Popescu	22
I.L. Caragiale	4	Simion Bărbulescu	23
Mircea Horia Simionescu	5	Alexandru Manafu	24
Adrian Marino	6	Gheorghe Palel	25
Theodor Codreanu	7	Nicolae Bălașa	26
Victor Sterom	8, 21	Gavril Moisa	28
Mihai Antonescu	9	Melania Cuc	29
Francisc Ion Divorschak	10	Aurel Avram Stănescu	30
Al. Florin Țene	11	Nicu Tănase	31
Elena Buică	13	Gheorghe A. Stroia	32
Radu Mihai Crișan	14	Mihai Ardeleanu	34
Mircea Cotârță	15	Brăduț Florescu	35
Gheorghe Păun	16	Manuela-Elena Dragoș	36
Maica Tereza	17	Ion Iancu Vale	37
Lucian Gruia	18	Ion Iancu Vale	38
Cristi Iordache	18	Nicolae Posta	38
Mahmoud Djamal	19	Cristi Dumitrache	39

Adresa redacției principale:

Aleea Arcașilor, bl. 36, sc. B,
ap. 23, Târgoviște, România

Telefoane:

0722 702 578, 0741 732 122

E-mail: ioniancuvale@yahoo.com

Redactor-șef (fondator): Mircea Cotârță, Redactor principal (fondator): Sbastian Drăgan
Colegiul redacțional: Grigore Grigore, Gheorghe Palel, Nicu Tănase, Florea Turiac

Redacții asociate - România: Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, Deva, Focșani, Iași, Suceava, Turnu Severin, Hunedoara, Mangalia, Olănești, Oradea, Ploiești, Vrancea);

Alte țări: Canada, Danemarca, Elveția, Franța, Gibraltar, Israel, Italia, Macedonia, Republica Moldova, Serbia, S.U.A., Ucraina. - **Fotoreporter:** Tiberiu Ruscescu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatarilor

Tehnoredactare: Florin-Lucian Dragoș ■ 0730 863 602 ■ dragosflorinlucian@gmail.com ● Culegere text: Reta Sofronie ● Corectură: Manuela-Elena Dragoș

Revistă editată de Societatea cultural istorică „ARM” Târgoviște ■ ISSN 1843-035X

Apare sub egida Consiliului Județean Dâmbovița prin Centrul Județean de Cultură Dâmbovița și cu concursul Fundației „Renașterea Pietroșiței - Ruralia”

Constantin Brâncuși

n. 19 februarie 1876 d. 16 martie 1957

135 de ani de la naștere

Aniversare

